

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟC

ΕΤΟΣ ΝΔ' • ΤΕΥΧΟΣ 1 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2006

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους Ιερεῖς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247

Διεύθυνση Διαδικτύου τῆς Ἐκκλησίας
<http://www.ecclesia.gr>
Ηλεκτρονική διεύθυνση :
e-mail: contact@ecclesia.gr
e-mail «Ἐφημερίου»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

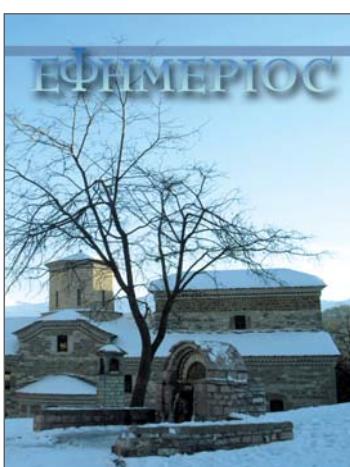
ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
Ο Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως Σεραφείμ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Λίτσα Ἱ. Χατζηφώτη

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Ἱ. Μ. Χατζηφώτης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἴσιον 1 - 115 21 Ἀθῆνα
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Μητροπολίτου Ἀχελώου . . . . . σελ. 3

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν

Μ. Γ. Βαρβούνη . . . . . σελ. 4-5

Ἄποφάσεις Εὐρωπαϊκῶν Δικαστηρίων

γιὰ τὶς αἰρέσεις
Πρωτ. κ. Κυριακοῦ Τσουροῦ . . . . . σελ. 6

Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θάτ Συμβοῦν . . . . σελ. 7-15

Ἡ Κάθοδος τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἄδη

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου .σελ. 16-17

Τοῖς ἱπταμένοις συνόδευσον...

κ. Ἀλεξάνδρου Σταυροπούλου . . . . . σελ. 18-20

Ἡ μοναξιὰ τῆς ἀλήθειας

Πρωτ.κ. Βασ. Θερμοῦ . . . . . σελ. 21-22

Εἰδήσεις καὶ Σχόλια

Κωνσταντίνου Χολέβα . . . . . σελ. 23-24

Ἡξερες ὅτι...

Ἀρχιμ. κ. Δαμιηλ Σάπτικα . . . . . σελ. 25

Τὸ Βῆμα τῶν Ἀναγνωστῶν . . . . . σελ. 26-27

Ἀνακοίνωση Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. . . . . σελ. 28

Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις . . . . . σελ. 29

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ:

Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονος Μουτάφη . . . . σελ. 30

Φωτογραφικὰ Σπιγμάτα . . . . . σελ. 31

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

‘Ο Τερός Ναὸς Ἅγιας Παρασκευῆς στὸ Περτούλι μὲ τὰ χιόνια.
Καθολικὸ τῆς ἄλλοτε Τερᾶς Μονῆς Τσούκας ποὺ κτίσθηκε ἀπὸ τὸν
Γεώργιο Χατζηπέτρου, πατέρα τοῦ περίφημου ἀρματολοῦ Χριστό-
δουλού Χατζηπέτρου, τὸ 1792, ὅταν Μητροπολίτης Τρίκκης ἦταν ὁ
Παΐσιος καὶ Ἡγούμενος ὁ Δαμασκηνός. Ἀνακαινίσθηκε πρόσφα-
τα καὶ δέν διασώζῃ στὸ ἐσωτερικό του τίποτε ἀπὸ τὸν ἀρχικό του
διάκοσμο.

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἄγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Πολλοί ἐνορίτες σου σὲ ἐπισκέπτονται στὸ Γραφεῖο τοῦ Ναοῦ γιὰ διαφόρους λόγους: γιὰ νὰ ζητήσουν κάποια πληροφορία, νὰ ὄρισουν ἡμερομηνία γιὰ κάποια Ἀκολουθία. Ἐπίσης, σὲ ἐπισκέπτονται νεαρὰ ζευγάρια, προκειμένου νὰ καθορίσουν τὴν τέλεση τοῦ Γάμου τους.

Σκέψου, κατ’ ἀρχήν, τὴν ψυχικὴ διάθεση τῶν ἀνθρώπων ποὺ ὕστεροι ἔρχονται γιὰ πρώτη φορὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν μαζί σου προσωπικά. Σὲ γνωρίζουν ἀπὸ μακριά, «ἐνδεδυμένον τῆς ἱερατεύας χάριν», τελοῦντα τὰ τῆς Θ. Λατρείας. Τὸ πρῶτο ποὺ νιώθουν εἶναι ἔνα δέος: «Πῶς θὰ μᾶς δεχθεῖ;».

Ἐπειτα σκέψου τοὺς νέους. Ἰσως ἔχουν χρόνια νὰ πατήσουν στὴν Ἔκκλησία. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς μπορεῖ ἀκόμα νὰ μὴ ἔχουν καμιὰ σχέση μὲ τὴν Ἔκκλησία καὶ ἔρχονται στὸ Ναό γιὰ νὰ τελέσουν θρησκευτικὸ γάμο, μόνο καὶ μόνο, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς τους ἢ ἡ «παράδοση» τὸ ἐπιβάλλουν!

Πῶς ὑποδέχεσαι τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς;

Πρῶτον, λάβε τὰ μέτρα σου, ὥστε στὸν ἵερο χῶρο τοῦ Ναοῦ νὰ ἐπικρατεῖ

ἡσυχία: ὅχι θόρυβοι, ὅχι φωνασκίες τοῦ προσωπικοῦ, ὅχι ἀκαταστασία. Ὡστε οἱ ἐπισκέπται νὰ μποροῦν νὰ ἡρεμήσουν, νὰ ποῦν καὶ δυὸ λόγια προσευχῆς.

Δεύτερον, νὰ τηρεῖς τὸ ὠράριο τῆς παρουσίας σου στὸ Ναό. Σκέψου τὴν πικρία καὶ τὴν ἀπογοήτευση τῶν ἐνοριτῶν σου νὰ ἔρχονται νὰ σὲ ἐπισκεφθοῦν καὶ σὺ νὰ ἀπουσιάζεις!

Τρίτον, ὑποδέξου τοὺς ἐπισκέπτες σου μὲ ἴδιαίτερη χαρὰ καὶ εὐχαρίστηση. Βάλε τους νὰ καθήσουν καὶ μὴ τοὺς κρατᾶς ὅρθιους. Πρόσφερέ τους ἔνα κέρασμα. Μίλησέ τους μὲ ἀπλότητα. «Ἀκουσε μὲ ἐνδιαφέρον καὶ μὴ ὑπομονὴ τὰ αἰτήματά τους. Μὴν ἐκνευρίζεσαι. Δῶσε τους γραπτές ὄλες τὶς σχετικὲς πληροφορίες γιὰ τὰ πιστοποιητικὰ καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τους.

Καὶ τέλος, μὴ παραλείψεις νὰ τοὺς πεῖς καὶ δύο λόγια πνευματικῆς οἰκοδομῆς. Πέρα ἀπὸ τὰ «χαρτιά» καὶ τὰ πιστοποιητικά. Μίλησέ τους γιὰ τὸ νόημα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, γιὰ τὴ σημασία τῆς θεϊκῆς χάρης τῶν ἱερῶν Μυστηρίων, γιὰ τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Μὲ πολλές εὐχὲς
‘Ο Α.Ε.

Πολὺς λόγος γίνεται, τὸν τελευταῖο καιρό, γιὰ τὴν καύση τῶν νεκρῶν καὶ τὴν νομιμοποίησή της, μὲ σχετικὴ μάλιστα πρόταση νόμου ποὺ ἔχουν ύπογράψει βουλευτὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, ἀπὸ διάφορους πολιτικοὺς χώρους. Ή αὐτοδιάθεση τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ βεβαίως βασικὴ ἀρχὴ καὶ ἐπιταγὴ τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ χριστιανοῦ, δεδομένου ὅτι ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μας ἐπισήμανε τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀκολουθήσει ἥ δχι τὴν διδασκαλία Του καὶ τὴν ὄδο τῆς σωτηρίας ποὺ μᾶς ἔδειξε. Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἐπιτρέπεται σήμερα καὶ ὁ ἐνταφιασμὸς

γιὰ διάφορους οἰκισμοὺς ἥ γιὰ ἀνάλογες ἴστορικὲς καὶ πολιτισμικὲς φάσεις προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀνασκαφὴ καὶ ἔρευνα τῶν νεκροταφείων τῆς συγκεκριμένης περιόδου. Ἀφοῦ, λοιπὸν, ὁ τρόπος ταφῆς τοῦ νεκροῦ σώματος καὶ παράδοσής του στὴν ἀποσύνθεση συνάδει πρὸς τὶς θρησκευτικὲς ἐπιλογές καὶ πίστεις, μόνον ὁ Ἰδιος ὁ ἀνθρωπος, πρὶν πεθάνει, ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν εὐθύνη νὰ ἐπιλέξει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο θὰ τερματισθεῖ ἥ σωματικὴ παρουσία του στὴ γῆ. "Ἄν ὅμως δὲν ὑπάρχει παρόμοια δήλωση, πρέπει νὰ ἐκλαβάνεται ὡς τεκμήριο ἥ νεκρικὴ πρακτικὴ τῆς

θρησκείας στὴν ὅποια ὁ συγκεκριμένος ἀνθρωπος ἀνῆκε, ὥστε οἱ συγγενεῖς του, ἀκόμη καὶ οἱ στενότεροι, νὰ μὴν μποροῦν νὰ προβάλλουν τὶς δικές τους θρησκευτικὲς ἀπόψεις καὶ ἀμφισβητήσεις στόν, ἀνίσχυρο νὰ ἀντιδράσει, νεκρό τους.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἔνα σπουδαιότερο ξήτημα ποὺ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ.

Ἀπὸ τὴν ὄρθοδοξη χριστιανικὴ πλευρά, ἥ καύση τῶν νεκρῶν εἶναι ἀπαράδεκτη, δεδομένου ὅτι ὁ Ἰδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐτάφη, δείχνοντας τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ νεκροῦ σώματος στὴ γῆ, γιὰ νὰ διαλυθεῖ «εἰς τὰ ἐξ ὃν συνετέθη». Ταφὴ λοιπὸν ἀπαιτεῖ ἥ ὄρθοδοξη παράδοση, καὶ ἥ Ἀκολουθία τῆς κηδείας ἔχει συντεθεῖ μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ καταλήγει στὴν ταφὴ τῶν νεκρῶν. Ο πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλῆς Στ. Χριστοδούλου, σὲ σειρὰ ἐπιστημονικῶν μελετῶν του – ἐν οἷς καὶ διδακτορική του διατριβὴ γιὰ τὴ νεκρώσιμη Ἀκολουθία κατὰ τοὺς χειρόγραφους κώδικες ἀπὸ τὸν 10ο ὡς τὸν 12ο αἰώνα, στὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τῆς Ρώμης (1996)– ἔχει παρακολουθῆσει καὶ περιγράψει λεπτομερῶς τὴν παράδοση αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἥ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἐκφράσει τὴν ρητή της ἀποψη: ἥ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων ὀργάνωσε, στὶς 3 Μαρτίου 1999, σχετικὴ ἡμερίδα μὲ θέμα «Ταφὴ ἥ καύση τῶν νεκρῶν», τὰ πορίσματα τῆς ὅποιας ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὸν Κλάδο Ἐκδόσεων Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὴ σειρὰ «Ποιμαντικὴ Βιβλιοθήκη», ἀρ. 3 (Αθήνα 2000). Πέραν τούτων, ἥ Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνημέρωσε τὸ Χριστεπώνυμο πληρω-

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

·Αναπληρωτὴς Καθηγητὴς

τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

χωρὶς θρησκευτικὴ τελετή, ὅπως εἴδαμε πρόσφατα νὰ συμβαίνει καὶ στὴν περίπτωση ὁρισμένων πολιτικῶν ποὺ ἥθελαν νὰ ταφοῦν μὲ «πολιτικὴ κηδεία». Ωστόσο, τὸ θέμα εἶναι εὐαίσθητο, καὶ νομίζω ὅτι ἐπρεπε νὰ γίνουν ὄρισμένες σχετικὲς ἐπισημάνσεις, καὶ ὡς συμβολὴ στὴ συζήτηση ποὺ ἔχει ξεκινήσει.

Καταρχὰς μιλοῦμε γιὰ αὐτοδιάθεση τοῦ ἀνθρώπου, στὰ πλαίσια τοῦ αὐτεξουσίου, ποὺ τοῦ ἔχει δωρηθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό. Γιὰ νὰ ἴσχυσει ὅμως αὐτὸ στὴν περίπτωση τῆς καύσης τῶν νεκρῶν ἀπαιτεῖται ἥ ρητὴ καὶ δηλωμένη πρόθεση καὶ θέληση τοῦ Ἰδιού τοῦ νεκροῦ νὰ καεῖ στὴ ζωή. Γιὰ παρόμοια θέματα εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ δοθεῖ ἥ δυνατότητα στοὺς συγγενεῖς νὰ ἀποφασίζουν ἐρήμην τοῦ ἀνθρώπου στὸν ὄποιο ἀφορᾶ ἥ ἀπόφασή τους, καὶ ὁ ὄποιος φυσικά, ὡς νεκρός, οὕτε ἀποψη μπορεῖ νὰ ἔχει, οὕτε καὶ νὰ ἀποφασίζει. Αὐτὸ θὰ συνιστοῦσε οὐσιαστικὰ προσβολὴ τῆς μνήμης τοῦ νεκροῦ, μὲ βλαπτικὰ ἀποτέλεσματα τόσο γιὰ τὴν μεταθανάτια εἰκόνα του, ὅσο καὶ γιὰ τὴ θέση τῆς ψυχῆς του.

Ἄπὸ τὰ προϊστορικὰ ἥδη χρόνια ὁ τρόπος διαχείρισης τοῦ νεκροῦ ἀνθρώπινου σώματος ἦταν ἀνάλογος τῶν κατὰ καιροὺς μεταφυσικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων, σὲ πολλές δὲ περιπτώσεις οἱ κύριες πληροφορίες μας

μα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2734/27 Μαρτίου 2002 Ἐγκύκλιο τῆς, ἐνῶ ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν μὲ ἐγκύκλιο σημείωμά της, μὲ ἄρ. πρωτ. 1029/1952/24 Ἀπριλίου 2002 ἀπευθύνθηκε στους κληρικούς της, ζητώντας τους νὰ ἐνημερώνουν γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸν τοὺς πιστοὺς στὰ κηρύγματά τους.

Ἡ θέση αὐτὴ στηρίζεται στὸ ὅτι ὁ σεβασμὸς στὸ πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου ἐπεκτείνεται καὶ στὸ σῶμα του, ποὺ ἀξίζει καλύτερη μεταχείριση ἀπὸ τὴν ἀπρόσωπη καύση. Τοῦτο ὅμως ἐπίστης σημαίνει ὅτι ἐκεῖνος ποὺ ἐπλέγει μετὰ θάνατον νὰ καεῖ τοποθετεῖ τὸν ἔαυτὸν του ἐκτὸς τῆς ὁρθόδοξης παραδόσεως, ἀρα δὲν μπορεῖ νὰ ἀναζητᾶ ἢ νὰ ἀπαιτεῖ τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας στὴν ὄριακὴ στιγμὴ τῆς ἀναχώρισῆς του ἀπὸ τὸν κόσμο. Βεβαίως, μόνο ἀρμόδιο ὅργανο νὰ λάβει σχετικές ἀποφάσεις γιὰ τὴ στάση τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι σὲ ὅσους τυχὸν θὰ ἐπιλέξουν προθανατίως τὴν καύση εἶναι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μποροῦμε ὅμως ἐδῶ νὰ διασταυρώσουμε ὄρισμένες σχετικές σκέψεις, ἀφοῦ τελευταῖα διάφορα ΜΜΕ βρίσκουν παρόμοιες εὐκαιρίες γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν στὴν Ἐκκλησία καὶ στὴν ὁρθόδοξη πίστη μας.

Κυκλοφορεῖ στὸ λαὸ εὐρύτατα καὶ καλλιεργεῖται καταλλήλως ἀπὸ ποικίλες δημοσιογραφικὲς ἐκπομπές, ἡ ἀποψὴ ὅτι πρέπει νὰ προσαρμόσουμε τὴν παράδοση καὶ τὴν δράση τῆς Ἐκκλησίας στὰ μέτρα καὶ στὶς ἐπιδιώξεις μας, νὰ ἔχουμε δηλαδὴ τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιλέγουμε ὅ,τι θέλουμε, καὶ νὰ ἀπορρίπτουμε ὅ,τι δὲν δεχόμαστε, ὑποχρεώνοντας τοὺς ἵερεῖς νὰ ἀκολουθοῦν τὶς δικές μας ἐπιλογές. Μπορεῖ νὰ εἶναι ἐθελοντικὴ ἡ προσέλευση καὶ ἡ πίστη στὸν Χριστιανισμό, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ἀναγνωρίζουμε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸ ὡς τὸν Θεάνθρωπο Σωτῆρα μας καὶ τὴν ὁρθόδοξια ὡς τὸ γνήσιο δρόμο γιὰ τὴ σωτηρία καὶ ὡς τὴν γνήσια κιβωτὸ τοῦ θείου λόγου, δὲν ἔχουμε τὴν δυνατότητα νὰ πιστεύουμε ἐπιλεκτικά καὶ νὰ ἀκολουθοῦμε τὶς διδαχές τῆς ὁρθόδοξης παράδοσης. Μέσα στὶς ἀπόψεις αὐτὲς ὁρθώνεται ἀμείλικτος ὁ ἀνθρώπινος ἐγωισμός, ποὺ θέλει νὰ φέρει στὰ ἀνθρώπινα μέτρα ἀκόμη καὶ τὸν Θεό, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ ὑποταχθεῖ μὲ ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη στὶς βουλές Του.

Τὸ πιστὸ καὶ συνειδητὸ μέλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ὑπακούει στὰ κελεύσμα-

τα καὶ τὶς ὁδηγίες της, διαφορετικὰ τοποθετεῖ τὸν ἔαυτὸν του ἐκτὸς τοῦ πληρώματός της, καὶ ἔχει τότε τὴν δυνατότητα νὰ ἐφαρμόζει τὶς ἰδέες του τόσο γιὰ τὴν ἐπίγεια ζωὴ του, ὅσο καὶ γιὰ τὴν μεταθανάτια τύχη τοῦ σώματός του. Δὲν μπορεῖ ὅμως αὐτὸς ὁ ἀνθρωπός νὰ ἀπαιτεῖ – ἢ καὶ νὰ ἐκφράζει μὲ αὐθαίρετο καὶ βίαιο τρόπο – τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὅποια προηγουμένως ἔχει παρακούσει συνειδητά, ύψωνοντας τὸ Ἐγώ του μπροστά στὴν διδασκαλία της. Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ γνωρίζουν ὅσοι ἀποφασίζουν νὰ καεῖ τὸ σῶμα τους μετὰ θάνατον, ἀλλὰ καὶ οἱ συγγενεῖς τους, ἀφοῦ οἱ Ἐκκλησιαστικὲς τελετές, καὶ πολὺ περισσότερο τὰ μυστήρια, δὲν εἶναι θεατρικὲς ἢ τυπικὲς τελετουργίες ποὺ αὐτομάτως ἔξασφαλίζουν τὴν ψυχὴ μας, ἀλλὰ εἶναι δίαυλοι ἐπικουνωνίας μὲ τὸν Θεό, κανάλια γιὰ νὰ ἐλκυσθεῖ ἡ Θεία Χάρις, ποὺ ἀπαιτοῦν πίστη, ταπείνωση καὶ ὑπακοή, ἐμπιστοσύνη στὸ ἀπειροῦ ἔλεος καὶ τὴν ἀνέκφραστη φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ὅχι κραυγὴς ἀκαιρεις καὶ ἀπαιτήσεις ἀπραγματοποίητες.

Ο ἀπόστολος τῶν ἑθνῶν Παῦλος, στὴν Α' Πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή του (15, 42-44), ἐκφράστηκε τελεσίδικα γιὰ τὸ θέμα ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ: «οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθάρσιᾳ. Σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ. Σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει. Σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν». Στὸν αὐτεξούσιο ἀνθρωπὸ ἀνήκει ἡ παραδοχὴ ἢ ἡ ἀπόρριψη, ἡ συμμόρφωση ἢ ἡ ἀνυπακοή, μὲ τὶς ἀνάλογες βέβαια συνέπειές τους. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ δὲν καλύπτει οὔτε τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία, οὔτε – πολὺ περισσότερο – ἡ ἐπιταγὴ τοῦ ἀρθρου 13 τοῦ Συντάγματος γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καὶ τὴν διάθεση τοῦ σώματος ἐκάστου, εἶναι ἡ τάση νὰ φέρουμε τὴν ὁρθόδοξη παράδοση μας, μετὰ ἀπὸ εἴκοσι ὀλόκληρους αἰῶνες, στὰ μέτρα τῆς ἀσήμαντης μικρότητάς μας, τῆς ἀτέλειας καὶ τῆς πεφυσιωμένης σκέψης μας, ἡ ὅποια τολμᾶ νὰ ἐγερθεῖ ἀπέναντι στὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας, ποὺ γιὰ τὴ σωτηρία μας καταδέχθηκε ὅχι μόνο νὰ ηγητασει καὶ νὰ κατακλιθεῖ στὴν ταπεινὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ, ἀλλὰ καὶ νὰ πεθάνει πάνω στὸν σταυρό, γνωρίζοντας σωματικὰ τὸν θάνατο καὶ τὴν ταφή, πρὶν ἀπὸ τὴν τριήμερη θριαμβευτικὴ καὶ σωτηρία ἀνάστασή Του.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

τοῦ π. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων

1. Εύρωπαϊκό Δικαστήριο 'Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: ἀπόφαση τῆς 6ης Νοεμβρίου 2001.

Οι «μάρτυρες τοῦ Ιεχωβᾶ», μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 53430/99 προσφυγή τους κατὰ τῆς Γαλλίας, κατήγγειλαν ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνηση καὶ οἱ ὑπ' αὐτὴν Υπηρεσίας, καθὼς καὶ ἡ Γαλλικὴ Έθνοσυνέλευση προέβησαν σὲ σειρὰ παραβάσεων τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τους σὲ τριάντα περιπτώσεις.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων κατήγγειλαν ὅτι ἡ Γαλλικὴ Έθνοσυνέλευση συγκρότησε Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν μελέτη τοῦ φαινομένου τῶν αἰρέσεων καὶ ὅτι ἵδρυσε Κρατικὴ Υπηρεσία καταπολεμήσεως τῶν αἰρέσεων, τὶς ὁποῖες ἔχαρακτήρισε ὡς ἐπικίνδυνες. "Οτι κατήρτισε κατάλογο 172 αἰρέσεων. "Οτι συνεκρότησε Ἐπιτροπὴ ἐλέγχου τῶν οἰκονομικῶν τῶν αἰρέσεων καὶ ὅτι οἱ «μάρτυρες τοῦ Ιεχωβᾶ» δὲν ἀπολαμβάνουν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ὡς θρησκεία, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὰ εἰσοδήματά τους φορολογούνται μὲ ποσοστὸ 108%. "Οτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνηση ἔξαπέλυσε ἐγκύκλιο πρὸς τὸν Εἰσαγγελεῖς τῆς χώρας νὰ διώκουν ποινικὰ τὶς αἰρέσεις, ἐφ' ὅσῳ παρουσιάζουν παράνομη δραστηριότητα. "Οτι τὸ Γαλλικὸ Κράτος προέβη σὲ κατάσχεση κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας τους, ὅτι Δήμαρχοι ἀρνήθηκαν σ' αὐτοὺς μίσθωση δημοτικῶν χωρῶν. "Οτι δὲν τὸν χορηγήθηκε ἄδεια οἰκοδομήσεως «εὐκτηρίου οἴκου». "Οτι ὀμφισθητήθηκε ἡ γονικὴ Έξουσία τέκινον «μάρτυρα τοῦ Ιεχωβᾶ» καὶ ἡ νομιμότητα ἐκπαιδευτικῶν «μαρτύρων τοῦ Ιεχωβᾶ» κ.ἄ.

Τὸ Εύρωπαϊκὸ Δικαστήριο 'Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀπέρριψε ὅλες τὶς ὡς ἀνω αἰτιάσεις τῶν «μαρτύρων τοῦ Ιεχωβᾶ» καὶ δέχθηκε ὅτι οἱ προσφυγόντες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν θύματα παραβιάσεως ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τους ἀπὸ τὶς ἐνέργειες τῶν Γαλλικῶν Ἀρχῶν.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴν ἡ ἑταιρεία «Σκοπιά» τῶν «μαρτύρων τοῦ Ιεχωβᾶ» καὶ

στὴν Γαλλία, ὅπως καὶ σὲ ἄλλες χῶρες δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς θρησκεία, πολὺ περισσότερο δὲν μπορεῖ νὰ ἀναγορεύεται σὲ «Ἐκκλησία» καὶ μάλιστα τῶν «χριστιανῶν μαρτύρων τοῦ Ιεχωβᾶ», ὅπως συμβαίνει στὴ χώρα μας (βλ. περισσότερα στὴν ἴστοσελίδα τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἵρεσεων: ecclesia.gr. Τερά Σύνοδος, Σ.Ε.).

Παρόμοια εἶναι καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ Εύρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου 'Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων γιὰ τοὺς «μάρτυρες τοῦ Ιεχωβᾶ», τὴν ὅποια ἔξέδωσε στὶς 22.12.2005.

2. Τὸ Γαλλικὸ Υπουργεῖο Δικαιοσύνης ἀπέστειλε προσφάτως πρὸς τὸν Γάλλον Εἰσαγγελεῖς Κατάλογο Αἰρέσεων, μὲ ὁδηγίες γιὰ ἀσκηση ποινικῆς διώξεως ἐναντίον τους, ὅταν διαπιστώνεται παράνομη δραστηριότητά τους.

Κάποιες αἰρέσεις ἀσκησαν αἰτηση ἀκυρώσεως τῆς ἐγκυκλίου τοῦ Υπουργείου ἐνώπιον τοῦ Γαλλικοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικράτειας. Τὸ Γαλλικὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας μὲ τὴν ἀπὸ 18.5.2005 ἀπόφασή του ἀπέρριψε τὸ αἰτημα, δεχθὲν ὅτι ὁρθῶς τὸ Υπουργεῖο Δικαιοσύνης ἀποστέλλει τέτοιο κατάλογο.

Ύπενθυμίζομε ὅτι καὶ παλαιότερα ὁ Γάλλος Υπουργὸς Δικαιοσύνης εἶχεν εἶχεν ἐκδώσει παρόμοια ἐγκύκλιο (29.2.1996).

3. Μερικές σέκτες ὑπέβαλαν αἰτημα στὰ Γαλλικὰ δικαστήρια, νὰ διαλυθεῖ ἡ Γαλλικὴ UNADFI (Ἐθνικὴ Ένωση τῶν Συνδέσμων γιὰ τὴν Προστασία τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἀτόμου). Τὸ Πρωτοδικεῖο τῶν Παρισίων, μὲ τὴν ἀπὸ 12.12.2005 ἀπόφασή του, ἀπέρριψε τὸ αἰτημα τους καὶ ὑπεχρέωσε τὶς καταγγέλλουσες σέκτες νὰ καταβάλουν 10.000 € ἡ καθεμία γιὰ ἀποκατάσταση τῆς ζημίας ποὺ ὑπέστη ἡ ἐν λόγῳ Ένωση (βλ. ἴστοσελίδα τῆς «Ενώσεως»).

Αὐτὰ συμβαίνουν στὴν Εὐρώπη. Στὴ χώρα μας οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς ἡ ἀποκρύπτονται ἀπὸ τὸ εὐρὺ Κοινὸ ἢ ὅταν γίνονται γνωστές, διαστρεβλώνονται.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ**Στὸ Βόλο δ Ἀρχιεπίσκοπος γιὰ τὰ Θεοφάνια**

Τὴν Ἰ. Μ. Δημητριάδος, τὴν ὁποίᾳ ποίμανε ἐπὶ 24 χρόνια, ἐπισκέφθηκε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος καὶ προέστη τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων κατὰ ἑορτὴ τῶν Θεοφάνιων. Ἐπίκεντρο τῶν ἐκδηλώσεων ἦταν ὁ Μητροπολιτικὸς Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Βόλου καὶ ἡ παραλία τῆς πόλης, ὅπου κατ’ ἔθος γίνεται ἡ τελετὴ τῆς καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἅγιασμοῦ τῶν ὑδάτων.

Τὸν Μακαριώτατο πλαισίωσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Βρεσθένης Θεόκλητος καὶ Δημητριάδος Ἰγνάτιος.

Ἐορταστική ἐκδήλωση γιὰ τοὺς μετανάστες

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς καθιερώσεως ἀπό τὴν Ιερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 26ης Δεκεμβρίου, κατὰ τὴν ὁποίᾳ μνημονεύεται ἡ Φυγὴ τῆς Ἁγίας Οἰκογενείας στὴν Αἴγυπτο, ὡς “Ἡμέρας τῶν Μεταναστῶν”, διοργανώθηκε στὸ Ξενοδοχεῖο Novotel ἐορταστική ἐκδήλωση γιὰ τοὺς μετανάστες.

Τό πρωὶ τῆς 26ης Δεκεμβρίου τελέσθηκε Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν, στὴν ὁποίᾳ προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος καὶ χειροτόνησε εἰς Διά-

κονο Οὐκρανό ὑπήκοο, ἀπό τοὺς ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικούς μετανάστες.

Ἀκολούθησε στὸ Ξενοδοχεῖο Novotel ἐκδήλωση καὶ δεξιῶσῃ στὴν ὁποίᾳ παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Forum τῶν Μεταναστῶν, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Κοινοτήτων καὶ Συλλόγων Μεταναστῶν ποὺ δραστηριοποιοῦνται στὸ Λεκανοπέδιο τῆς Ἀττικῆς.

Τοὺς προσκεκλημένους προσφώνησε ὁ Μακαριώτατος καὶ σύντομες παρεμβάσεις ἔκαναν ὁ Δρ. Ἀντώνιος Παπαντωνίου, Διευθυντής τοῦ Κέντρου Συμπαραστάσεως Παλιννοστύντων καὶ Μεταναστῶν τῆς Ιερᾶς Συνόδου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Forum Ἀχμέτ Μοαβία, ἐκπρόσωπος τῶν Γυναικῶν μεταναστριῶν, ἐκπρόσωπος τῶν μεταναστῶν δεύτερης γενιᾶς καὶ ἐκπρόσωπος τῶν προσφύγων.

Ἀκολούθησε καλλιτεχνικό πρόγραμμα μέ συμμετοχὴ τῆς Μαντολινάτας Ἀγίου Παντελεήμονος, τῆς Οὐκρανικῆς Χορωδίας, τῆς Πανδικῆς Χορωδίας τοῦ Ρωσικοῦ Σχολείου τῆς Χορωδίας τοῦ Βουλγαρικοῦ Συλλόγου, τῶν Φιλιππινέζων καὶ τῶν Ἀφρικανῶν Γυναικῶν. Τό πρό-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

γραμματικά 〈εκλειστεί μέσω κοινό τραγούδι στά όλη την περιοχή από όλες τις Χορωδίες.

Η έκδηλωση της 26ης Δεκεμβρίου μέσω τους έκπροσώπους των Μεταναστών αποτέλεσε μία πρώτη συνάντηση του Αρχιεπισκόπου μέσω Μετανάστες και τους Πρόσφυγες και απαρχή μονιμότερης συνεργασίας για τη δι-

ευκόλυνση της ενταξης στήν έλληνική κοινωνία και τήν καλυτέρευση των συνθηκών διαβίωσεως τους. Ταυτοχρόνως ύπηρξε και έμπρακτη απάντηση για την οδούς έπιπλατα επικρίνουν τήν Έκκλησία για τη φιλανθρωπικού και κοινωνικού έργου και για την έθνοφυλετισμό!..

Νέο φιλανθρωπικό Ίδρυμα

Σε έλαιοπερίβολο έκτασεως 40 στρεμμάτων πού δώρισε στήν Ι. Μ. Μονεμβασίας και Σπάρτης τὸ ζεῦγος Μιχαήλ και Ζωῆς Τσιγκούνη θεμελιώθηκε στήν 9.11.05 στήν Έλικα Βοιων Λακωνίας από τὸν Σεβ. κ. Εὐστάθιο τὸ νέο φιλανθρωπικό Ίδρυμα «Άγιος Χαράλαμπος, ποὺ θὰ στεγάσει ἀπορους γέροντες και γερόντισσες τῆν Έπαρχίας αὐτῆς. Τὰ ἔξοδα για τήν ἀνέγερση και τὸν ἔξοπλισμὸ τοῦ Ίδρυματος ἀνέλαβε ἐξ ὀλοκλήρου τὸ Ίδρυμα «Σταῦρος Σπ. Νιάρχος», τὸ ὅποιο ἐπανηλημμένως ἔχει ἔρθει ἀρωγὸ στήν φιλανθρωπικὴ διακονία τῆς Ι. Μ. Σπάρτης. Στὴ φωτογραφία στιγμότυπο ἀπὸ τήν Ακολουθία τοῦ Άγιασμοῦ γιὰ τήν θεμελίωση τοῦ νέου έργου.

Δωρεά ζωῆς ἀπὸ τὸν Σεβ. Γουμενίσσης κ. Δημήτριο

Σὲ κλίμα ίδιαίτερα ἐγκάρδιο και φιλικό 〈γινετεί παράδοση ποσότητας Χειρουργικῶν ἐργαλείων - δωρεά τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Γουμενίσσης, κ. Δημητρίου και ὑπογράφηκε τὸ πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβῆς ἀπὸ τὸν Σεβ. και τὸν Πρόεδρο τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Γουμενίσσας ιατρὸ κ. Θ. Γκοράνη.

Εἶναι ή δεύτερη δωρεά 30.000 € τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη σὲ διάστημα ἑνὸς ἔτους και συμβάλλει στήν προσπάθεια ἀναβάθμισης και ἐκσυχρονισμοῦ σὲ ύλικό-τεχνικὸ ἔξοπλισμό τοῦ Νοσοκομείου.

Τὰ ἐργαλεῖα θὰ καλύψουν ἀμεσα ἀνάγκες τοῦ Χειρουργικοῦ τμήματος. Κατὰ τήν τελετὴν παράδοσης - παραλαβῆς τῆς δωρεᾶς ὁ κ. Δη-

μήτριος τόνισε ὅτι ή δωρεά 〈γινετεί ἀπὸ προσωπικοὺς πόρους γιὰ τήν ἐπέτειο τῶν 15 ἔτῶν ἀρχιερατικῆς διακονίας του, και εὐχήθηκε στὸν Διοικητὴ νὰ συνεχίσει νὰ στέκεται στὸ πλευρὸ τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν τόσο ἀνάγκη τήν φροντίδα και τήν ἀγάπη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ίδρυματος.

Ο κ. Γκοράνης τόνισε ὅτι ή προσφορά τοῦ Σεβασμιωτάτου πέρυσι τὸν Οκτώβριο, προσέλκυσε και ἐναισθητοποίησε φορεῖς και ίδιωτες νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του και ἔτσι σήμερα τὸ Νοσοκομεῖο νὰ ἀποτελεῖ Πανελλαδικὸ πρότυπο σὲ πολὺ δύσκολες ἐποχές, καθώς οἱ δωρεὲς ἔχουν φτάσει τὰ 200.000 εὐρώ.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Τιμητικές διακρίσεις

Η Δ.Ι.Σ. τίμησε, στήν Αλθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ, μὲ τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:

α) Τὴν κ. Ἐλένη Γλύκατζη-Ἄρβελέρ, Πρόεδρο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Εὐρώπης, Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Ἑρεύνης Ἰστορίας καὶ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἰστορίας τῆς Ἐγγὺς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. Γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ προσφορὰ τῆς τιμωμένης μίλησε ὁ Καθηγητὴς κ. Λίνος Μπενάκης, ἐνῶ ἡ τιμηθεῖσα εὐχαρίστησε τὴν Τερά Σύνοδο καὶ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο, γιὰ τὴν ἀπονομὴ αὐτή, πού ἐκλαμβάνεται ὡς ἐνθάρρυνση πρὸς συνέχιση τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τῆς.

β) Τὸν κ. Νικόλαο Θέμελη, π. Πρόεδρο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἔγκριτο ἐπιστήμονα καὶ κατὰ πάντα σεμνὸ ἄνθρωπο, ὁ ὅποιος μετὰ μεγάλης προθυμίας, ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος καὶ εὐχαριστήσεως, προσέφερε στὴν ὅλη διακονία τῆς Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ προσφορά του μίλησε ὁ κ. Γεώργιος Κούρτης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

γ) Τὸν κ. Παναγιώτη Γιαννάκη, Προπονητὴ τῆς Ἐθνικῆς Ὄμάδος Καλαθοσφαίρισης, ὁ ὅποιος διακρίθηκε γιὰ τὴν προσφορά του στὸν Ἑλληνικὸ ἀθλητισμό, ὡς ἀθλητὴς καὶ προπονητὴς τῆς Καλαθοσφαίρισης, κατακτώντας δύο φορές τὸν τίτλο τοῦ Πρωταθλητῆ Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς ἀρετές ὅπως ἡ θρησκευτικό-

τητα, ἡ σεμινότητα, ἡ σοβαρότητα καὶ ἡ ὑπευθυνότητα μὲ τὶς ὅποιες κοσμεῖται. Γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴν προσωπικότητα του μίλησε ὁ κ. Σταῦρος Μακαρίου.

Μετὰ τὴν ἀπονομὴ, ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὸν ἔπαινο καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας στοὺς τιμηθέντες.

Η Τερά Σύνοδος γιὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς κληρικοὺς

Ἐνα σοβαρὸ θέμα, ἀρμοδιότητας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν ζητημάτων, ποὺ ἀπασχόλησε τὴν Τερά Σύνοδο τόσο στὴ Συνεδρία τοῦ Νοεμβρίου ὅσο

καὶ σὲ ἐκείνη τοῦ Δεκεμβρίου 2005, ἵταν τὸ συχνὰ προβαλλόμενο αἴτημα γιὰ τὸν διορισμὸ ἀλλοδαπῶν κληρικῶν στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ τοῦ θέματος ἡ Τερά Σύνοδος ἔχει

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

κρίνει ἐπανειλημμένως ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ προσλαμβάνονται ἀλλοδαποὶ κληρικοί, μὲ τοὺς ἀκόλουθους ὄρους:

α) ὁ διορισμός τους θὰ γίνεται ἀποκλειστικὰ γιὰ σπουδές, πάντοτε μὲ φειδὼ καὶ ὑστερὰ ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὴν ἐκκλησιαστική τους ἀρχή.

β) ἡ παρουσία τους στὰ ὄρια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔχει τὸν χαρακτήρα τῆς

προσωρινότητας καὶ μετὰ τὴν λήξη τῶν σπουδῶν τους θὰ ἐπιστρέφουν στὴν Ἐκκλησία τους, ὥστε νὰ προσφέρουν ἐκεῖ τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίες τους.

γ) ὁ διορισμὸς τῶν ἀλλοδαπῶν, προσωρινῶν πάντοτε ἐφημερίων, προαπαιτεῖ τὴν ἔγκριση τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

«Ρακοσυλλέκτες τῆς Ἀγάπης»

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πάσχοντα συνάνθρωπό μας ἐφευρίσκει πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ. Ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ δὲν περιορίζεται στοὺς καθιερωμένους τρόπους συμπαραστάσεως, ἀλλὰ κάθε φορὰ ἀνακαλύπτει νέους τρόπους ἀνάλογα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τὶς συνήθειές τους καὶ τὶς συνθῆκες ζωῆς. Μὲ αὐτὸ ὡς στόχο καὶ συλλέγοντας ἄχρηστα χαρτιά, ἐφημερίδες, βιβλία, περιοδικά, τηλεφωνικοὺς καταλόγους κ.λπ. ἡ Ι. Μ. Φθιώτιδος ἔξοικονομεῖ χρήματα ποὺ ἐπικουροῦν στὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς ἀλλὰ καὶ παράλληλα προστατεύει τὸ περιβάλλον στὸ μέτρο τῶν δυνατοτήτων της. Τὸ σχετικὸ πρόγραμμα, ποὺ μὲ ἔμπινευση τοῦ Σέβ. Μητροπολίτη κ. Νικολάου ξεκίνησε τὸν Αὔγουστο τοῦ 2001, ἔχει ἀποφέρει ὡς τώρα κέρδος 16.000 εὐρώ ἀπὸ τὴ συγκέντρωση 365 τόνων χαρτιοῦ. Τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἐπικεφαλῆς ἔχει τεθεῖ ὁ προϊστάμενος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ι. Ν. Εὐαγγελισμοῦ Λαμίας Πρωτ. κ. Δήμ. Καραλῆς συνεπικουρούμενος ἀπὸ τοὺς Πρεσβ. κ. Ἀθ. Ζαφείρη καὶ κ. Π. Γοργογιάννη ὡς ὁδηγοὺς

τοῦ αὐτόκυνήτου, καὶ τοὺς Πρεσβ. κ. Ι. Κρικζώνη, Κ. Θεολογᾶ, Α. Παπαζαχαρία, Ἀπ. Τσιγγόπουλο καὶ Β. Κορέντζελο ὡς ἐθελοντές τῆς ὑπηρεσίας ἀνακυκλώσεως. Γιὰ τὴν προσφορά τους ὁ κ. Νικόλαος ἔχει τιμήσει τοὺς ἵερεῖς αὐτοὺς μὲ τὸ ὀφθίκιο τοῦ Οἰκονόμου. "Ολο τὸ ὑλικὸ ποὺ συγκεντρώνεται μεταφέρεται στὸ ἔργοστάσιο ἀνακύκλωσης ποὺ λειτουργεῖ στὴν περιοχὴ τῆς Λαμίας. Στὴ φωτογραφία οἱ Τερεῖς μὲ τὸ φορτηγάκι τῆς Ἀγάπης.

«Κουλτούρες καὶ Υποκουλτούρες»

Πραγματοποιήθηκε στὶς 2.01.06 στὴν αῖθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ι. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου ἡ καθιερωμένη συνάντηση

τῶν φοιτητῶν καὶ ἀποφοίτων τῆς Ἐπαρχίας μὲ τὸν Σεβ. κ. Ιερόθεο. Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε: κοπὴ τῆς πρωτοχρονιάτικης Βασιλόπιτ-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

τας, παρουσίαση ἀπὸ τὸν Σεβ. τοῦ θέματος «Κουλτοῦρες καὶ ὑποκολτοῦρες», συζήτηση πάνω στὸ θέμα, μοίρασμα τῆς Βασιλόπιττας, ἡ ὅποια περιεῖχε ἔνα κωνσταντινᾶτο φλουρὶ ποὺ τὸ συνόδευαν καὶ 100 €, κλήρωση σὲ 4 φοιτητές τοῦ ποσοῦ τῶν 150 € κατ’ ἄτομο ὡς δῶρο ἀπὸ τὸ Ταμεῖο Εὐποιᾶς τοῦ Σεβ. καὶ δεξιωση.

Κατὰ τὴν ὁμιλία του ὁ Σεβ. ἀναφέρθηκε στὰ γεγονότα πού τοῦ ἔδωσαν ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ θέματος αὐτοῦ, παρουσίασε τὴν ἔννοια τῶν ὅρων πολιτισμός, κουλτούρα, ὑποκουλτοῦρες, ἀναφέρθηκε στοὺς τύπους καὶ τὰ εἴδη τῶν ὑποκουλτούρων –φυλετικές, νεανικές, παραβατικές– στὶς αἰτίες ποὺ ὀδηγοῦν στὸν σχηματισμό τους καὶ στοὺς παράγοντες ποὺ

διέπουν τὴν ἔξελιξή τους. Ως τέτοιους παράγοντες ἀνέφερε τὴν κοινωνικὴ διαστρωμάτωση καὶ δομὴ, τὴν μόρφωση, τὰ διαφορετικὰ πολιτιστικὰ ρεύματα, τοὺς οἰκονομικοὺς παράγοντες, τὴ γεωγραφικὴ θέση, τὶς φυλετικὲς διαφορές, κ.ἄ. Ἐπίσης ἀναφέρθηκε στὴν μουσικὴ ἔκφραση τῶν ὑποκουλτούρων καὶ πῶς αὐτὴ ἔξελιχθηκε τὸν περασμένο αἰῶνα, ἀπὸ τὴν μπλούζ τῶν μαύρων καὶ τὴν κάντρυ τῶν λευκῶν τῆς Ἀμερικῆς, μέχρι τὰ σύγχρονα μουσικὰ σχῆματα τῆς πάνκ καὶ τῆς ράπ, καθὼς καὶ πῶς αὐτές οἱ ὑποκουλτοῦρες ἔφθασαν καὶ ἐπηρέασαν καὶ τὴν Χώρα μας. Ἐδωσε, ἀκόμη, μερικὲς αὐθεντικὲς περιγραφές «ἐπεισοδίων» μεταξὺ νέων διαφόρων ὑποκουλτούρων.

Γιὰ τοὺς συνταξιούχους Ἱερεῖς

Παρουσίᾳ ὄλων τῶν Κληρικῶν τῆς Ι. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων κατὰ τὴν μηνιαία Τιερατικὴ Σύναξη τιμήθηκαν 14 συνταξιούχοι Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως, ποὺ ὑπηρέτησαν πάνω ἀπὸ 40 χρόνια τὸ Ι. Θυσιαστήριο καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὅποιους συνεχίζουν ἀκόμη νὰ τὸ ὑπηρετοῦν. Ἐργάστηκαν, καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ὡς καλοὶ πνευματικοὶ ποιμένες γιὰ τὴν ψυχικὴ καλλιέργεια καὶ τροφοδοσία τοῦ ποιμανίου τους, στάθηκαν ἀγρυπνοὶ φρουροὶ τῶν χριστιανῶν τους καὶ ἔγιναν ἐμπνευστές καὶ ὑποκινητές τους γιὰ τὴν κοινωνία τους μὲ τὸ Θεό καὶ γιὰ τὴ βίωση τῆς πίστεως. Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Σεβ.

Μητροπολίτου νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ ἐνώπιον ὄλων τῶν Τιερέων ἀπέβλεπε στὸ νὰ ἔξαρθεῖ ἡ προσφορὰ τῶν συνταξιούχων Τιερέων ἀλλὰ καὶ νὰ βοηθήσει τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ καὶ μάλιστα τοὺς νεωτέρους κληρικοὺς νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τῶν παλαιοτέρων, οἱ ὅποιοι ὑπηρέτησαν τὴν Ἐκκλησία μὲ πολλὲς δυσκολίες γιὰ τὴν ἐποχὴ τους.

Ο Σεβ. κ. Σεραφείμ μὲ τοὺς τιμηθέντες

Κατὰ τὴν ἐκδήλωση, στὴν ὁποία παρέστησαν πολλοὶ Δήμαρχοι καὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν τῆς περιοχῆς, μίλησαν ὁ Σεβ. κ. Σεραφείμ, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ι. Μητροπόλεως Ἀρχιμ. κ. Γεώργιος Στέφας, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ι. Μ. Βαρλαάμ Ἀρχιμ. Ἰσίδωρος Τσιατᾶς καὶ ἐκ μέρους τῶν τιμωμένων ὁ Πρωτ. κ. Μιχαὴλ Κοσβύρας, ἡλικίας 90 ἔτῶν!

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Έκδημία Μητροπολίτου

Σε ήλικια 85 έτῶν έξεδήμησε πρὸς Κύριον στὶς 17.12.06 ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κυρὸς Ἀντώνιος. Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία του τελέσθηκε τὴν ἐπομένη στὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Σιατίστης προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου.

Ο μακαριστὸς Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κατὰ κόσμον Ἀντώνιος Κόμπος, γεννήθηκε τὸ 1920 στὸ Ἀργος. Ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴν Μαράσλειο Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετεκπαιδεύητηκε στὰ Πανεπιστήμια Ὁξφόρδης (M. Βρετανίας) καὶ Παρισίων. Διετέλεσε καθηγητὴς καὶ διευθυντὴς Τερατικῶν Σχολῶν καὶ Τεροκήρυξ ἐπὶ τετραετίᾳ (1971-1974) στὴν Ἱ. Μ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Χειροτονήθηκε Διάκονος στὶς 3 Δεκεμβρίου 1967 καὶ πρεσβύτερος τὴν ἐπομένη, 4 Δεκεμβρίου. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης ἐξελέγη στὶς 23 Μαΐου 1974. Συνέ-

γραψε ἀξιόλογα ἐπιστημονικά ἔργα καὶ συνεργάστηκε μὲ πολλὰ περιοδικὰ ὡς κριτικὸς ἐξιδεικευμένων ἐκδόσεων καὶ εὐδικός ἀρθρογράφος. Ὑπῆρξε ἄνθρωπος ἐξαιρετικὰ σεμνός, προσηγνής καὶ ἀεικίνητος, μὲ σπουδαία ποιμαντικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ δράση, ἴδιαιτερα ἀσκητικός, ἀμέμπτον βίου καὶ σημαντικῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας. Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μ. Σισανίου καὶ Σιατίστης ὁρίσθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Σέργιος.

Πλούσιο φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἱ. Μ. Σερρῶν

Σημαντικὸ ἔργο πραγματοποίησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ Κεντρικὸ καὶ τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα τῆς Ἱ. Μ. Σερρῶν καὶ Νιγρίτης. Συνολικὰ διατέθηκαν 256.142,30 Εὐρῶ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐμπερίστατων πιστῶν τῆς περιοχῆς.

Συγκεκριμένα κατὰ τὸ ἔτος 2005 δόθηκαν,

- α) γιὰ τακτικὰ μηνιαῖα βοηθήματα 73.406 €.
- β) γιὰ ἔκτακτα μηνιαῖα βοηθήματα 44.018 €.
- γ) γιὰ ἀγορὰ φαρμάκων ἀσθενῶν 39.023 €.
- δ) γιὰ βοηθήματα τοῦ Πάσχα 2003 19.370 €.
- ε) γιὰ ἑτοιμασία καθημερινοῦ συσσιτίου 300 μερίδων (ζεστοῦ φαγητοῦ 38.601 €. στ) γιὰ ἔξοφληση λογαριασμῶν τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τοῦ Ο.Τ.Ε. 18.423 €. ζ) γιὰ θέρμανση καὶ ἔνδυση 2.749 €.

Ἄπο ἐνοριακὴ ἐκδήλωση τῆς Τερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν

η) γιὰ φοιτητικὰ ἐπιδόματα, δίδακτρα καὶ ἐνοίκια 5.812 €. θ) γιὰ ἀποφυλακίσεις κρατουμένων 13.219 €. ι) γιὰ διάφορες ἄλλες ἀνάγκες 1.521 €.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ρωμαιο-Καθολική Έκκλησία και Οἰκογένεια

Τὸ κῦμα τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τῆς ἐκκοσμικεύσεως σαρώνει καὶ ἀπασχολεῖ σοβαρά καὶ ἄλλες χριστιανικὲς ὁμολογίες, πέραν τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας καὶ ἀπειλεῖ πλέον τὴν συστατικὴν σχέσην μεταξὺ τῶν θεσμῶν τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς Έκκλησίας. Αὐτὸς προκύπτει ἀπὸ ἔρευνα γιὰ τὶς σχέσεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Έκκλησίας καὶ τῆς Οἰκογένειας στὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Οὐαλλία.

Ἡ κόπωση ἀπὸ τὴν καθημερινὴν πίεση τῆς ἐπικρατούσης «ἡθικῆς τῆς ἔργασίας» (λ.χ. τὶς ἔξετάσεις τῶν παιδιῶν στὰ σχολεῖα), ὁ καταναλωτισμός, ἡ φροντίδα γιὰ τὴν ἐμφάνιση, τὸ κυνήγι τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοῦ χρήματος, ὁ ἀτομισμός, ὁ ἀνταγωνισμός, ἡ μοναξιά, τὸ εὐθραυστὸ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων καὶ ἡ ἀθεῖα ἀπομακρύνουν τὶς οἰκογένειες ἀπὸ τὴν Θεία Λειτουργία.

Οἱ Έκκλησίες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης γίνονται ἀποδέκτες ἐπικρίσεων γιὰ ἀναισθησία ἔναντι τῆς πραγματικότητος τῆς σύγχρονης ζωῆς καὶ

τῶν οἰκονομικῶν, ἐπαγγελματικῶν, συναισθητικῶν, κ.ἄ. δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετωπίζει ἢ κάθε οἰκογένεια. Ἄλλες οἰκογένειες ταλαιπωροῦνται ἀπὸ ἀσθένειες, ἄλλες ἀπὸ ἀτεκνία καὶ τὰ ψυχολογικά της ἐπακόλουθα (αἴσθηση ἀποτυχίας κ.λπ.), καὶ οἱ περισσότερες ἀπὸ τὴν ἀπουσία καὶ τῶν δύο γονέων λόγῳ τῆς ἀνάγκης νὰ ἔργασθοῦν καὶ τὴν συνακόλουθη ἔλλειψη ἐπαφῆς μὲ τὰ παιδιά τους.

Ἡ κόπωση τῆς οἰκογένειας συνεπάγεται τὴν ἀδυναμία της νὰ συνεισφέρει στὶς φροντίδες ἢ καὶ στὶς δαπάνες γιὰ τὴ συντήρηση ἐνοριῶν, καὶ μάλιστα μερικὲς φορὲς ὅχι ἀπὸ ἔλλειψη πίστεως ἢ ἀφοσιώσεως. Ἡδη καταρτίζονται μελέτες ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅπου τοινίζεται ἡ πινευματικὴ διάσταση τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ τὸν σημαίνοντα ρόλο τῶν γονέων καὶ τῶν παππούδων καὶ γιαγιάδων στὴν μεταλαμπάδευση τῆς πίστεως.

(Τοῦ Δρος N. K. Πετρόπουλου,
M. St., D. Phil. [Oxon.])

‘Ο λαὸς κατὰ τοῦ χωρισμοῦ Έκκλησίας καὶ Πολιτείας

‘Ολοκληρώθηκε ἡ προσπάθεια ἐνημέρωσης ποὺ διεξήγαγε ὁ Ραδιοφωνικός Σταθμὸς τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναφορικά μὲ τὴν ἐπικείμενη ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος, μὲ ἴδιαίτερη ἔμφαση στὸ πολὺ σοβαρὸ ζήτημα τοῦ χωρισμοῦ Έκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ τὰ ὅποια συγκεντρώθηκαν εἶναι καταλυτικὰ καὶ συντριπτικὰ ὑπὲρ τῆς διατήρησης τοῦ ἵσχυοντος καθεστῶτος σχέσεων τῶν δύο κορυφαίων θεσμῶν τῆς πατρίδος μας καὶ κατὰ τοῦ χωρισμοῦ τους καὶ δείχνουν ὅτι ὁ πιστὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ σ' αὐτὸν τὸν τόπο θέλει Έκκλησία καὶ Πολιτεία νὰ συμπορεύονται στὸ χρόνο διατη-

ρώντας σχέσεις ἀλληλοσεβασμοῦ, συναλληλίας καὶ διακριτῶν ρόλων, συνεργαζόμενοι γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν πρόοδό του.

Στὶς συζητήσεις, ποὺ διεξήχθησαν παράλληλα, ἔλαβαν μέρος Τεράρχες, πολιτικοί, καθηγητὲς Πανεπιστημίου, δημοσιογράφοι, ἀνθρώποι τοῦ πινεύματος καὶ τῆς ἐπιστήμης, οἱ ὅποιοι ἀνέλυσαν τὸ ἐπίπεδο τῶν σχέσεων Έκκλησίας-Πολιτείας ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές καὶ τὶς ἐκφάνσεις του, δίδοντας στούς ἀκροατές στοιχεῖα τῶν ἱστορικῶν, ἐθνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν σημερινῶν διαστάσεών του, ἐπισημαίνοντας, παράλληλα καὶ τὶς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ποὺ θὰ εἶχε γιὰ τὸν τόπο ἔνας ἐνδεχόμενος χωρι-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

σμός, καθώς αύτός τελικά, δὲν συνιστᾶ τίποτα άλλο στή σκέψη τῶν ἐμπνευστῶν του ἀπὸ τὸν ὄλοκληρωτικὸν ἀποχρωματισμὸν καὶ τὴν ἀποχριστιανοποίησην τῆς ἑλληνικῆς κουνωνίας.

Πλῆθος ἀκροατῶν, ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, συμμετεῖχαν στή συζήτηση, προερχόμενοι ἀπὸ ὅλο τὸ ἐπαγγελματικό, ἡλιακιακό καὶ μορφωτικό φάσμα τῆς σύγχρονης Ἑλληνικῆς κουνωνίας καὶ κατέθεσαν σκέψεις καὶ ἀπόψεις οἱ ὁποῖες κατεγράφησαν καὶ ἀσφαλῶς θὰ γίνουν ἀντικείμενο εὐρύτερης ἐσωτερικῆς ἐπεξεργασίας καὶ προβληματισμοῦ, προκειμένου νά ἔξαχθοιν χρήσιμα καὶ ὀφέλημα συμπεράσματα. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ποιοτικὴν ἀνάλυσην καὶ περαιτέρω ἀξιοποίησην τῶν στοιχείων θὰ ἐπιδιώξει ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἑκκλησίας, καθώς αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ ζητούμενο τῆς προσπάθειας καὶ ὅχι τόσο ή δημοσιοποίηση ποσοστῶν τὰ ὅποια περνοῦν σὲ δεύτερη μοῖρα. Αὐτὸ συμβαίνει ἀφενὸς μὲν γιατὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Σταθμὸς τῆς Ἑκκλησίας εἶναι Ραδιόφωνο

εἰδικοῦ προσανατολισμοῦ, μὲ εἰδικὸ ἀκροατήριο, τὸ ὅποιο, ὅμως εἶναι ἕνα ἀκριβὸ κομμάτι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ γνώμη καὶ οἱ θέσεις τοῦ ὅποιον πρέπει νὰ λαμβάνονται πολὺ σοβαρὰ ὑπόψιν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν τὴν εὐθύνη, κατ' ἄνθρωπον, γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον του, καὶ ἀφετέρου γιατὶ τὸ ζήτημα τοῦ χωρισμοῦ, ἔχει ἔκειθαριστεῖ ὅτι δὲν τίθεται στήν ἐπικείμενη ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος.

* Ως πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ιδρυσης ίδιωτικῶν Πανεπιστημίων ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν συμμετεχόντων ἀκροατῶν τάχθηκε ύπέρ.

* Ως πρὸς τὸ ζήτημα τῆς μονιμότητας στὸ Δημόσιο οἱ ἀκροατές, μὲ βραχεῖα κεφαλή, τάχθηκαν ύπερ τῆς κατάργησής της.

* Ως πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἀσυμβίβαστου τῶν βουλευτῶν, μὲ βραχεῖα κεφαλή, ὑπερτερεῖ ἡ ἀποψη νὰ μποροῦν οἱ Βουλευτὲς νὰ ἀσκοῦν, παράλληλα, τὸ ἐπάγγελμά τους.

Νέα ἀπὸ τὴν Ιεραποστολὴ στὴν Ἀφρική

Συμμετέχοντας στήν προσπάθεια καταπολέμησης τῆς μάστιγας τοῦ Ἔιτζ, ποὺ ταλανύζει ἑκατομμύρια ἀνθρώπων στὴν Ἀφρική, ὁ Σεβ. Κένυας κ. Μακάριος, ἀπὸ τὰ ἰδρυτικὰ μέλη τῆς Ὄμάδας Χριστιανικῶν Ἑκκλησιῶν ποὺ δημιουργήθηκε μὲ πρωτοβουλία καὶ χρηματοδότηση τῆς Φιλλανδικῆς Ὁρθόδοξης Ἑκκλησίας καὶ μὲ τὴ συνεργασία τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Φιλλανδίας γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτόν, ἔλαβε μέρος σὲ συνάντηση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος στὸ Ντάρ ες Σαλάμ τῆς Τανζανίας, στὴν ὅποια παρέστη καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς χώρας.

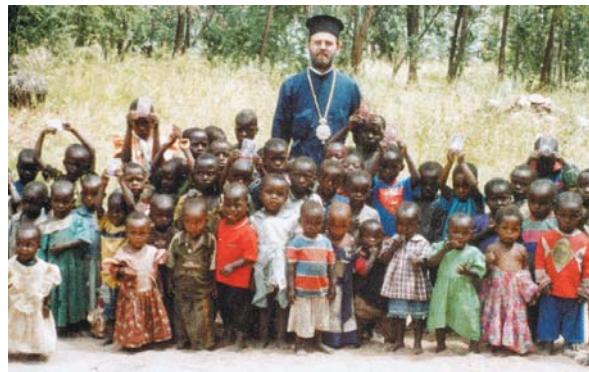
Στὶς 6.11.05 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζυμπάμπουε κ. Γεώργιος χειροτόνησε εἰς Πρεσβύτερο τὸν Ἀφρικανὸ Διάκονο Αὐγούστινο Moketsi στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ Ἀγ. Τριάδος στὸ Χαράρε

συμπαραστατούμενος ἀπὸ τὸν Πρωτ. κ. Γεώργιο Σαγάνη. Ο νέος ιερέας εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἑκκλησίας καὶ κατηχήθηκε γιὰ διετία ἀπὸ τὸν τότε Μητροπολίτη Ζυμπάμπουε καὶ νῦν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρο. Διάκονος

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

χειροτονήθηκε την Κυριακή 17 Ιανουαρίου 2005. Ό π. Αύγουστινος θά ύπηρετήσει ως ἔφημέριος στὸν Ι. Ν. Ἀγ. Νεκταρίου ποὺ βρίσκεται μέσα στὸ δύμώνυμο Τεραποστολικὸ Κέντρο στὸ Χαράρε.

Κατὰ τὸν πρῶτο χρόνο τῆς Τεραποστολικῆς προσπαθείας τοῦ Σεβ. Εἰρηνουπόλως κ. Δημητρίου χιλιάδες Τανζανοὶ βαπτίσθηκαν Ὁρθόδοξοι, ἀποπερατώθηκαν ὁ Ι. Ν. Ἀγ. Ἀρσενίου καὶ τὸ πρεσβυτέριο, τὸ Μοναχοεραποστολικὸ Κέν-

τρο καὶ πολλὰ πηγάδια, ἐνῶ συνεχίζονται οἱ ἔργασίες στοὺς ἐπτὰ νέους Ι. Ναούς (Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, Ἀγ. Ἀνδρέα, Ἀγ. Παρασκευῆς, Ἀγ. Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης, Ἀγ. Βασιλείου, Ἀγ. Τιάννου Προδρόμου), στὰ δύο (2) νηπιαγωγεῖα (Παναγίας Σούμελᾶ, Ἀγ. Ἐφραίμ) καὶ στὴν Ὁρθόδοξη Κλινική (Ἀγ. Θεοδώρων).

Τὸ χαριτωμένο στιγμιότυπο μαρτυρεῖ τὴν προσπάθεια καὶ τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται.

*Έκκληση γιὰ τὴ διάσωση τοῦ ψηφιδωτοῦ τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σινᾶ

Έκκληση ἀπευθύνει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ κ. Δαμιανὸς γιὰ τὴ διάσωση τοῦ περίφημου ψηφιδωτοῦ τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτῆρος, μοναδικοῦ στὸν κόσμο γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴν τεχνοτροπία του.

Αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ θέμα τῆς ἡμερίδας ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ Σινᾶ καὶ προσέλκυσε τὸ ἔντονο ἐνδιαφέρον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου, ὅσο καὶ τῶν πρέσβεων τῆς Ἐλλάδος στὴν Αἴγυπτο κ. Π. Βλαστοπούλου καὶ στὸ Ἰσραήλ κ. Μ. Πισπινή, τῆς γενικῆς προξένου στὸ Κάιρο κ. Αἰκ. Γκίνη, ἐκπροσώπων τοῦ Πατριάρχου Τεροσολύμων καθὼς καὶ τῆς αἰγυπτιακῆς κυβέρνησης.

Ἐξηγώντας τὴν τεράστια ἱστορική, ἀρχιτεκτονικὴ καὶ θεολογικὴ σημασία τοῦ μοναδικοῦ

αὐτοῦ ψηφιδωτοῦ, ὁ κ. Δαμιανὸς ἀνέφερε ὅτι ὁ ἐμίρης τοῦ Κατάρ ἦταν ὁ μόνος ποὺ μέχρι σήμερα προσέφερε τὸ ἴδιαίτερα σεβαστὸ ποσὸ τῶν 500.000 δολαρίων ΗΠΑ ώς δωρεὰ γιὰ τὴ συντήρηση τοῦ μνημείου.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

«Καὶ παθόντα καὶ ταφέντα»

α) Ό Χριστός ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ.

«Καὶ παθόντα καὶ ταφέντα». Ὁμολογοῦμε μὲ τὴ φράση αὐτὴ ὅτι ὁ Χριστὸς ἔπαθε καὶ ἀπέθανε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ὑστερα ἐτάφη. Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀπόδειξη τοῦ θανάτου του. Έὰν δὲν ἀπέθινησκε δὲν θὰ ἐθάπτετο. Καὶ ἔχει σημασία αὐτό, γιατὶ ὑπῆρξαν μερικοὶ ἀρνητές ποὺ ἵσχυρισθηκαν ὅτι ὁ Κύριος δὲν ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ ἔπαθε νεκροφάνεια καὶ ἔξυπνησε ἀργότερα μέσα στὸ μνῆμα καὶ ἐμφανίσθηκε σάν ἀναστάσ. Ωστόσο, αὐτὴ ἡ ὑπόθεση δὲν εὔσταθε ἐπειδὴ ἡ ταφὴ τοῦ Κυρίου εἶναι βεβαιωμένη, ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατός του βεβαιωμένος. Τὸν ἐβεβαίωσε ὁ ἑκατόνταρχος, εἰδικός ἐπὶ τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων ρωμαῖος ἀξιωματικός. Κανένας ἀπὸ τοὺς συγχρόνους τοῦ Χριστοῦ ἔχθρούς του δέν ἐσκέφθη νὰ ἀμφισβητήσει τὸν θάνατό του καὶ τὴν ταφὴ του. Καὶ ὅταν ἔμαθαν τὴν πληροφορία γιὰ τὴν ἀνάστασή του ἐσκέφθησαν νὰ ποῦν ὅτι οἱ μαθητές του τὸν ἔκλεψαν ἀπὸ τὸν τάφο καὶ εἴπαν ὅτι ἀναστήθηκε.

β) Ἐτάφη καὶ κατῆλθε στὸν Ἅδη.

Σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τῆς Ἔκκλησίας ὁ Κύριος ὅταν παρέδωσε τὸ πνεῦμα, ἀποκαθηλώθηκε καὶ τὸ σῶμα του ἐτάφη. Ἡ περιγραφὴ τῆς ταφῆς γίνεται μὲ λεπτομέρειες γνωστὴ ἀπὸ τοὺς Εὐαγγελιστές. Αὐτοὶ μᾶς πληροφοροῦν γιὰ τὸν Ἰωσῆφ καὶ τὸν Νικόδημο, ποὺ ἔλαβαν τὸ νεκρὸ καὶ ἄψυχο σῶμα καὶ τὸ ἐνταφίασαν «ὡς ἐστιν ἔθος τοῖς Ιουδαίοις ἐνταφιάζειν» δηλ. τηρώντας τὴν διαδικασία τῆς ταφῆς ποὺ ἀκολουθοῦσαν οἱ Ιουδαῖοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ Κύριος τυλίχθηκε σὲ φασκιές, ὅπως τὰ μωρὰ παιδιά, ἀλειφθῆκε μὲ μῆρα «ώσει λίτρας ἑκατόν» καὶ τὸ κεφάλι του τυλίχθηκε μὲ τὸ σουδάριο. Ἐτσι ἐνταφιάσθηκε. Καὶ λέγουν οἱ εἰδικοὶ πώς, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶχε πεθάνει ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ εἶχε πάθει νεκροφάνεια –ὅπως ἵσχυριζονται μερικοί– θὰ ἀπέθινησκε ἀπὸ τὴν ἀσφυξία μέσα στὸν τάφο ἐξ αἰτίας τῶν βαρειῶν ἀρωμάτων καὶ τῆς πνιγηρῆς ἀτμόσφαιρας.

Πέραν ὅμως ἀπὸ τὰ φυσικὰ αὐτὰ γεγονότα, μεγαλύτερη σημασία ἔχει γιὰ τὴν πίστη μας τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου

Η ΚΛΕΟΠΟΔΟC ΤΟΥ ΧΡΙСΤΟΥ ΣΤΟΝ άΙΝΗ

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ελλάδος
κ. Χριστοδούλου

ἔμεινε μέσα στὸν τάφο. Τί συνέβη στὴ διάρκεια αὐτοῦ τοῦ διαστήματος; Μέσα στὸν τάφο παρέμεινε τὸ χωρὶς ψυχὴ νεκρὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, χωρὶς βέβαια νὰ ὑποστεῖ τὴν παραμικρὴ φθορὰ ἀπὸ τὸν θάνατο. «Τάφου δὲ διαφορὰν οὐκ εἶδε τὸ ἄχραντον σῶμα τοῦ Λυτρωτοῦ τῶν ψυχῶν ἡμῶν» ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας. Καὶ πῶς ἥταν δυνατὸν νὰ γίνει διαφορετικά, πῶς ἥταν δυνατόν «κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς φθορᾶς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς» διερωτᾶται καὶ ὁ Μ. Βασίλειος. Ναί, μὲ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ ἔχωρίσθη ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα. Καὶ τὸ μὲν σῶμα ἐτέθη στὸ μνῆμα, ἀλλὰ δὲν ὑπέστη τὴν φθορὰν τοῦ θανάτου. Ο Κύριος ἔμεινε μέσα στὸ μνῆμα σὰν νὰ κοιμᾶται. «Σαρκὶ ὑπνώσας ώς θυητὸς ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος» καὶ «Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος». Ἡ ψυχὴ του ὅμως «τεθεωμένη» κατῆλθε στὸν Ἅδη, στὸ νοητὸ τόπον τῆς κολάσεως, ὅπου ἦσαν συγκεντρωμένες οἱ ψυχὲς ὅλων τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων ἀνθρώπων, γιὰ τοὺς ὅποιους δὲν ὑπῆρχε καμμία μέχρι τότε δυνατότητα σωτηρίας, τὸ Μ. Σάββατον τὸ «ὑπερευλογημένον». Τὸ ὅτι ὁ Κύριος κατῆλθε στὸν Ἅδη καὶ ἐκήρυξε τὸ λέγει ὁ Ἀπ. Πέτρος: Ό Χριστὸς «θανατωθεὶς μέν σαρκὶ, ζωποιηθεὶς δὲ πνεύματι ἐν ὦ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξε» Α' Πέτρ. γ', 18-19. Καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος τονίζει γιὰ τὸν Χριστὸν ὅτι «κατέβη εἰς τὰ κατώτατα μέρη τῆς γῆς» Ἐφεσ. δ'. Τὴν ἴδια ἀλήθεια συναντοῦμε καὶ στὴν Π. Διαθή-

κη. Στοὺς Ψαλμοὺς π.χ. εἶναι γραμμένο: «Συνέτριψε πύλας χαλκᾶς καὶ μοχλούς σιδηρούς συνέθλασε» Ψαλμ. ρστ' 16 καὶ στὸν Ἰώβ: «Ἀνοίγονται δέ σοι φόβω πῦλαι θανάτου, πυλωροὶ δὲ ἄδου ἰδόντες σε ἔπιτηξαν» Ἰώβ λη' 17. Γι' αὐτὸ ὁ Μ. Βασίλειος συνοψίζοντας αὐτὴ τὴ διδασκαλία λέγει τὰ ἔξῆς στὴν εὐχή τῆς Λειτουργίας του: «Καὶ κατελθὼν διὰ τοῦ σταυροῦ εἰς τὸν ἄδην, ἵνα πληρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα, ἔλυσε τὰς ὁδύνας τοῦ θανάτου. Καὶ ὀδοποιήσας πάση σαρκὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, ἐγένετο ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν...».

Τὸ πρωὶ τοῦ Μ. Σαββάτου ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας: «Σήμερον ὁ ἄδης στένων βοᾶ, κατελύθη μον ἡ ἔξουσία». Πράγματι, ὁ διάβολος ἐδέχθη τὸν Χριστὸν στὸν ἄδη σὰν ἔνα κοινὸ θηντό, καὶ ἀπεδείχθη ὅτι αὐτὸς διέλυσε τὸν ἄδην. Συνέτριψε τὴν δύναμή του καὶ ἀνήρπασε πρὸς τὴν ζωὴ τὸν κόσμο τῶν πνευμάτων ποὺ ἐκρατοῦντο ἀπὸ τὸν διάβολο στὴ φθορά. Νά πῶς τὸ ἐκφράζει αὐτὸ παραστατικὰ ὁ ὑμνογράφος τοῦ Μ. Σαββάτου: «Σὺ κραταιέ, τεθεὶς ἐν τάφῳ, ζωαρχικῇ παλάμῃ τὰ τοῦ θανάτου κλεῖθρα διεσπάραξας καὶ ἐκήρυξας τοῖς ἀπ' αἰῶνος νεκροῖς καθεύδοντι λύτρωσιν ἀψευδῆ». Καὶ πάλιν ἀλλοῦ: «Τέτρωται ἄδης ἐν τῇ καρδίᾳ δεξάμενος ὡς ὑπνοῦντα τὸν δημιουργόν».

γ) Διδαχὴ ἀπὸ τὴν ὁρθόδοξη εἰκονογραφία.

Ἄν προσέξουμε τὴ βυζαντινὴ εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως θὰ παρατηρήσουμε ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς εἰς ἄδου καθόδου τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ ἡ ὁρθόδοξη ἀπεικόνιση τῆς Ἀναστάσεως δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τὰ φραγκολεβαντίνικα κατασκευάσματα ποὺ παριστάνονται ἔνα μνῆμα μὲ ἔνα ἄγγελο νὰ κάθεται ἐκεὶ κοντά καὶ ἔνα ρομαντικὸ Χριστὸ νὰ ξεπετάγεται μέσ' ἀπ' αὐτὸ καὶ μὲ μιὰ σημαία νὰ κατευθύνεται στὸν οὐρανὸ σὰν νὰ κάνει ἄλμα εἰς ὑψος. Γιὰ τὴν ὁρθόδοξη κατανυκτικὴ ἀγιογραφία ἡ Ἀνάσταση σημαίνεται μὲ τὴν κάθοδο τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἀδη. Ἐτσι εἰκονίζεται ὁ Χριστὸς μὲ λευκὰ ἐνδύματα στὸ κέντρο μέσα σὲ «δόξα» δηλ. σὲ ἔνα ὠοειδὲς περιγραμμα ποὺ ἐκπέμπει ἀκτῖνες φωτός. Πατᾶ ἐπάνω στὶς πύλες τοῦ ἄδου ποὺ ἔχουν ἔξαρθρωθεῖ ἐνῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κοίτονται κλειδιά, μοχλοί, σίδερα καὶ ἄλλα σύνεργα βασανιστηρίων καὶ φυλακῶν,

ὅλα δεῖγμα τοῦ ὅτι ὁ νικητὴς Χριστὸς «πύλας ἄδου συνέτριψε» καὶ «μοχλούς αἰωνίους συνέθλασε». Ὁ Χριστὸς εἶναι εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατὸ του «ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης», εἶναι ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου καὶ κατεβαίνει στὴν κόλαση, στὸν ἄδη, ἐκεὶ καταλύει τὴν ἔξουσία τοῦ διαβόλου καὶ συντρίβει τὰ δεσμὰ μὲ τὰ ὅποια ἐκρατοῦντο ἐπὶ αἰῶνες φυλακισμένες οἱ ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων. Κηρύττει σ' αὐτὲς τὴ διδασκαλία του καὶ καλεῖ ὅλο τὸν κόσμο τῶν νεκρῶν νὰ πιστεύσει, ἀνεγείρων ἔτσι ἀπὸ μιὰ μόνιμη πτώση ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν εἰκόνα αὐτή, ὁ Χριστὸς σκύβει ἐλαφρὰ καὶ πιάνει μέ το δεξὶ καὶ τὸ ἀριστερὸ του χέρι τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὕα ὡς ἐκπροσώπους τοῦ γένους μας, ἀνασηκώνοντάς τους ἀπὸ τὴ φθορὰ τοῦ θανάτου καὶ καλώντας τους στὴν αἰωνιότητα. Ἐτσι, ὁ Χριστὸς μὲ τὸ θάνατὸ του, μεταβάλλεται σὲ «νεκρὸν ζωαρχικώτατον καὶ πανοσθενούργον» δηλ. παντοδύναμον ποὺ σώζει ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος, νεκροὺς καὶ ζωντανούς.

«Καὶ παθόντα καὶ ταφέντα» μᾶς λέει τὸ «Σύμβολο» μας. Καὶ ἐμεῖς ὁμολογοῦμε ἔτσι τὸν Χριστόν μας ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἀφοῦ πέθανε, ἐτάφη καὶ μέχρι τὴν Ἀνάστασή του κατῆλθε στὸν ἄδη καὶ ἐκήρυξε στοὺς νεκρούς. Ποιοὶ καὶ πόσοι ἐσωθῆσαν πιστεύσαντες δὲν εἶναι γνωστό, οὔτε καὶ ἐνδιαφέρει. Θὰ ἥταν σχολαστικὸ τὸ νὰ ἀναζητοῦμε τέτοιου εἴδους βεβαιότητες. Οἱ δίκαιοι ἀνθρώποι ποὺ εὐηρέστησαν στὸ Θεὸ καὶ οἱ μὲ ἀγαθὴ διάθεση ἐκ τῶν τῆς Π. Διαθήκης ἀσφαλῶς εὐλογγήθησαν γιὰ νὰ πιστεύσουν καὶ νὰ σωθοῦν. Ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται «πρωτότοκος τῶν νεκρῶν ἐκ κολλίας ἄδου ἐρρύσατο ἡμᾶς». Πρῶτοι λοιπὸν οἱ νεκροὶ τοῦ ἄδου ἐδέχθησαν τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας καὶ ἐκλήθησαν στὴ λύτρωση. Ὅστερα καὶ οἱ ζῶντες διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Σημασία ἔχει ἐάν τὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας ἀκούεται σήμερα ἀπὸ ὅλους μας, σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου οἱ ἀνθρώποι ἔγιναν ἀλαζόνες καὶ ἐγωιστές. Πάντοτε, ὅμως, θὰ μᾶς χρειάζεται νὰ ἀκοῦμε τὸν σωτήριο λόγο τοῦ Θεοῦ, γιατὶ πάντοτε θὰ ἔχουμε ἀνάγκη τὴ σωτηρία ποὺ ἔφερε μὲ τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασή του ὁ Χριστὸς.

(Εἰκόνα Ἀναστάσεως,
Λίας Παπαγεωργοπούλου, "Άγιος Βασίλειος Ἀθηνῶν").

ΤΟΙΣ ΠΤΑΜΕΝΟΙΣ ΣΥΝΟΔΕΥΣΟΝ...

Ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ

Ἐπειτα λένε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀνεπίκαιρη καὶ ἀπροσάρμοστη! Μέριμνα τῆς εἶναι ό ἄνθρωπος ὅπου κι ἀν βρίσκεται. Ἡ «τοπολογικὴ» προσέγγιση τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου βρίσκει τὴν Ἐκκλησία νὰ παρεμβαί-

**Τοῦ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
‘Ομ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν**

νει παντοῦ ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ βρίσκονται οἱ χρείαν ἔχοντες. Γνωρίζει τὶς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων ποὺ ταξιδεύουν καὶ ὅλων ἐκείνων ἰδιαίτερα ποὺ ἐγκαταλείπουν συμβατικὰ μέσα μετακινήσεων καὶ ρυφοκινδυνεύουν μὲ μέσα ποὺ ἔειπενοῦν τὴν συνήθη βαρύτητα. Σὰν ἄλλοι Ἰκαροί ξεχύνονται στοὺς αἰθέρες μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους ποὺ συνεπάγεται αὐτὸ τὸ πέταγμα. Τοὺς σκέπτεται καὶ εὑχεται γιὰ τοὺς ἵπταμένους ποὺ ἀνοίγονται στὰ ὑψηλὰ μὲ κίνδυνο νὰ βρεθοῦν στὰ χαμηλά.

Οἱ κίνδυνοι, ὅμως, δὲν εἶναι μόνο μηχανικοί. Ἐνέργειες ποὺ προέρχονται ἀπὸ ποικίλης προελεύσεως κίνητρα μποροῦν νὰ ἀποβοῦν μοιραῖες γιὰ τὰ ἀεροσκάφη καὶ τοὺς ἐπιβάτες τους. Παλιὰ οἱ πλέοντες κινδύνευαν ἀπὸ τοὺς πειρατὲς τῶν θαλασσῶν, στὶς μέρες μας οἱ ἀεροπορικὲς συγκοινωνίες κινδυνεύουν ἀπὸ τοὺς ἀεροπειρατές. Σήμερα, λοιπόν, περισσότερο παρὰ ποτὲ ἡ Ἐκκλησία συνοδεύει μὲ τὴν ἱκεσία τῆς ὅλους αὐτοὺς τοὺς μετακινούμενους: σὲ κάθε λειτουργία καὶ ἀκολουθία ποὺ ἀναπέμπονται δεήσεις.

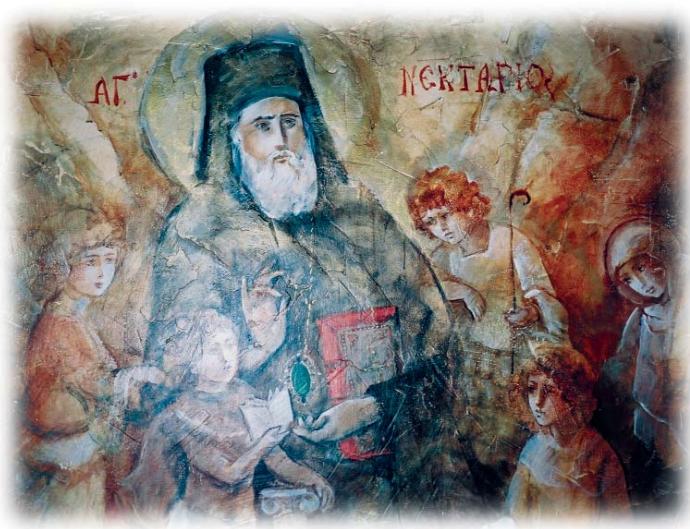
Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, νὰ γίνει συνειδητὸ σὲ ὅλους ὅσοι ταξιδεύουν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία φροντίζει γι’ αὐτούς. Αὐτὴ ἡ συνείδηση πρέπει νὰ γίνει αἰσθητή. Εἶμαι ἐδῶ, εἶμαι κοντά σας, σᾶς συνοδεύω ἥ συνίπταμαι. Πρέπει ὁ ταξιδιώτης φεύγοντας ἀπὸ τὸ ἀεροδρό-

μιο νὰ ἀκολουθεῖται σ’ αὐτὴ του τὴν ἀποδημία. Νὰ ὑπάρχει ἔνας τόπος στὸν ὥποιν νὰ πηγαίνει, παρὰ τὸ ἐπεῖγον τῶν ἀναχωρήσεων, νὰ κάνει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ λέει ἀπὸ μόνος του τὸ σὺν Θεῷ, πρῶτα ὁ Θεὸς καλὸ ταξίδι.

Ἐνα Ἐκκλησάκι ἀλλιώτικο ἀπὸ τὰ ἄλλα

Σὲ τελευταία ἀναχώρησή μου γιὰ τὸ ἔξωτερικό, ἔχοντας φθάσει λίγο νωρίτερα ἀπὸ τὴν ὥρα ἀπογειώσεως στὸ ἀεροδρόμιο Ἐλευθέριος Βενιζέλος μοῦ κέντρισε τὴν προσοχή μου μία ἐπιγραφὴ μὲ ἔνα σταυρό: Ἐκκλησάκι. Μὲ ξεγελοῦσταν τὰ μάτια μου; Κάθε ἄλλο. Μιὰ κυλιόμενη σκάλα ἔδειχνε τὴν κατεύθυνση. Ἀνέβηκα στὸν ἄνω ὄροφο καὶ μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰ μέτρα διαδρόμου καὶ μετὰ τὰ ἔστιατόρια καὶ διάφορες πύλες βρέθηκα στὸ Ἐκκλησάκι. Ἀπόμακρο, γιὰ νὰ ἔχει ἡσυχία προφανῶς, σὲ ὑποδέχεται σὰν «λογισμὸς κρυφὸς» τὸ παρεκκλήσι τοῦ ἀεροδρομίου.

‘Ωραίας τεχνοτροπίας τοιχογραφίες σὲ καλωσορίζουν. Ἀριστερὰ ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ἀκολουθεῖ ἡ εἰς Ἀδου κάθοδος

(Ανάσταση), δεξιά ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ καὶ ἀμέσως δίπλα ὁ ἄγιος Ραφαὴλ (Μυτιλήνη), ἀκολουθεῖ ὁ ἄγιος Γεώργιος. Προχωρώντας πρὸς τὴν Ἀψίδα τοῦ Ιεροῦ ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, ἀντίγραφο εἰκόνας ποὺ βρίσκεται στὸ μοναστήρι τῆς Αἴγινας, περιστοιχίζόμενος ἀπὸ πλῆθος παιδιῶν καὶ ἐνηλίκων, ἀτόμων ποὺ ἔτυχαν τῆς θαυματουργικῆς ἐπεμβάσεως του. Συνιεχίζουν οἱ εἰκόνες τῆς Παναγίας

καὶ τοῦ Χριστοῦ ποὺ περιβάλλουν ἔνα μικρὸν ιερὸν σὲ τράπεζα κόγχης μέχρι τὴν προσκύνηση τοῦ Τάφου ἀπὸ τὶς γυναικεῖς μὲ τὸν Ἅγγελο ν' ἀναγγέλει τὸ «οὐκ ἔστιν ὥδε», τὴ συνάντηση τοῦ Ιησοῦ μὲ τὴ Μαρία Μαγδαληνὴ καὶ τὸν Ἅρχαγγελο Γαβριὴλ μὲ τὴν Παρθένο στὴ σκηνὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Υποβλητικὸ περιβάλλον ποὺ σὲ κάνει νὰ μένεις μόνος ἀλλὰ καὶ τόσο συντροφευμένος. Ξέρεις ὅτι σὲ λίγο ταξιδεύοντας θὰ ἔχεις καλοὺς ἀερο-συνοδοὺς ποὺ θὰ σὲ συντροφεύουν καὶ θὰ προετοιμάζουν καλοὺς ἀνέμους.

Δὲν μπόρεσα νὰ πάρω τότε περισσότερες πληροφορίες γιὰ τὸν ἥ τὴν ζωγράφο-άγιογράφο οὔτε πρόλαβα νὰ φωτογραφίσω τὸ μικρὸν ναῦδριο. Μὲ πληροφόρησαν εὐγενικὰ ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Δημοσίων Σχέσεων καὶ τὸ Γραφεῖο Τύπου τοῦ Ἀεροδρομίου ὅτι ἔμπινευστῆς τῆς ιδέας καὶ χορηγὸς τῆς ύλοποίησῆς της εἶναι ὁ πρώην Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ἐταιρείας τοῦ ἀεροδρομίου «Διεθνῆς Ἀερολιμήν Αθηνῶν Α.Ε.» (ΔΑΑ) Dr. Jörg Schill. Μὲ τὴ μεσολάβηση τῶν ύπευθυνων τῶν ἀναφερθέντων Γραφείων ὁ Ἰδιος ὁ Dr. Jörg Schill εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ἀποσταλεῖ περιγραφικὸ σημείωμα γιὰ τὶς πρωτοβουλίες ποὺ εἶχε ἀναλάβει καὶ νὰ μοῦ

γνωρίσει τὶς ἐνέργειες στὶς ὁποῖες εἶχε προβεῖ, ἀπὸ τὸ ὅποιο καὶ μεταφέρω χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα.

Μιὰ ιδέα καὶ ἡ πραγματοποίησή της

Μετὰ τὴν ἀποχώρησή του ἀπὸ τὴν ἡγεσία τῆς ἐταιρείας ἀναζητοῦσε γιὰ ἀρκετὸ καιρὸ τὴν ιδανικὴ ιδέα γιὰ τὸν τόπο προσενχῆς τοῦ Ἀερολιμένα καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ύλοποιήσει. Τὸ 2003, ἐντελῶς τυχαῖα, ὁ Dr. Jörg Schill ἐπισκέφθηκε ἓνα ιδιωτικὸ παρεκκλήσι στὶς Σπέτσες, ποὺ προσέγγιζε πολὺ τὸ δικό του ὅραμα γιὰ τὸ παρεκκλήσι τοῦ ἀεροδρομίου. Μίλησε μὲ τὴ γνωστὴ ζωγράφο Κατερίνα Γεωργαντᾶ, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἔξαιρετική της δουλειὰ στὸ παρεκκλήσι τῶν Σπετσῶν, ἀνέλαβε νὰ φιλοτεχνήσει τὶς ἀγιογραφίες καὶ στὸ ἔκκλησάκι τοῦ Ἀερολιμένα.

Σημαντικὴ βέβαια εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ Τμήματος Τεχνικῶν Ἐργων τοῦ Διεθνοῦς Ἀερολιμένα Αθηνῶν. Ιδιαίτερα ἀξιοσημείωτη εἶναι ἡ συνεισφορὰ τῆς ἀρχιτέκτονος τῆς τεχνικῆς ύπηρεσίας τοῦ ΔΑΑ, κ. Πηνελόπης Χριστοδούλιδου, ἡ ὁποία προσέφερε πολλὰ τόσο στὸ σχεδιασμὸ ὅσο καὶ στὸν ἀποτελεσματικὸ συντονισμὸ ὅλων ὅστι ασχολήθηκαν μὲ τὸ ἔργο. Ο ἔργολάβος, ἡ ἐταιρεία «ΑΛΤΕ», ποὺ ἔχει ύλοποιήσει καὶ ἄλλα ἔργα στὸν ἀερολιμένα, ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ κατασκευάσει τὸ δάπεδο, τὴν κρεμαστὴ δρόφη, τὴν τοιχοποιία, τὴν ἀπαραίτητη ύποδομὴ κλιματισμοῦ καὶ πυροπροστασίας καὶ τὸ χῶρο ποὺ προοριζόταν γιὰ τὰ καντήλια, μὲ ἡλεκτρικὴ ἐσοχὴ καὶ θύρα εἰσόδου. Τὰ παράθυρα, ἀπὸ σκούρο κίτρινο γυαλὶ καὶ μὲ σταυρὸ στὴ μέση, εἶναι εἰδικὴ κατασκευὴ ποὺ ἀνέλαβε γιὰ τὸ ἔκκλησάκι τὸ «Vitro Center».

Ταυτόχρονα, ἡ καλλιτέχνις ξεκίνησε τὶς ἀγιογραφίες στὸ νωπὸ σοβά (τεχνοτροπία fresco), χρησιμοποιώντας μοτίβα ἀπὸ παλιές βυζαντινὲς εἰκόνες. Φιλοτέχνησε πρῶτα τὶς εἰκόνες τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Οἱ εἰκόνες στηρίχθηκαν σὲ συρμάτινα

στηρίγματα ἀπὸ ἵνα, ποὺ ἔκτείνονται ἀπὸ τὴν ὁροφὴν ὡς τὸ δάπεδο, «σὰν νὰ ὑπανταῖ», σύλληψη ποὺ ταιριάζει στὸ ἀεροδρόμιο. Σημαντικότατη ἦταν ἡ συμβολὴ τοῦ κ. Χρήστου Μαργαρίτη, Συμβούλου τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ὁ ὅποιος συνέβαλε συμβουλευτικὰ ὡς πρὸς τὶς βιζυαντινὲς ἀγιογραφίες.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ δημιουργηθεῖ ἔνας χῶρος 50 τετραγωνικῶν μέτρων, γεμάτος τοιχογραφίες / ἀγιογραφίες, ἀκόμη καὶ στὴν ὁροφὴν, ποὺ καλοῦν τὸν ἐπισκέπτη νὰ τὶς κοιτάξει καὶ νὰ ἀνατρέξει στὸ παρελθόν καὶ στὸ νόημά τους. Χρησιμοποιώντας ὡς βασικὸ χρῶμα τὸ μπέζ, δημιουργήθηκε ἔνας ἡσυχος, γαλήνιος χῶρος. Τὸ δάπεδο ἔχει στρωθεῖ μὲ κεραμικὰ πλακάκια οὕτως ὥστε νὰ διατηρηθεῖ τὸ ἴδιο ὑφος. Ἀπὸ τὴν εἴσοδο καὶ ἀνάμεσα στὰ πλακάκια, ἔχει τοποθετηθεῖ πεντελικὸ μάρμαρο διαγωνίως στὸ χῶρο, ἀπὸ ἀνατολὰς πρὸς δυσμάς, κατὰ τὸν ὄρθodoξο κανόνα, ἔως τὴν Ἅγια Τράπεζα.

Εἶναι πράγματι διαφωτιστικὰ ὅσα ὁ πρώην Γενικὸς Διευθυντής θέλησε νὰ μᾶς διαβιβάσει καὶ εἶναι ἐπαινετὴ ἡ προσπάθεια τῆς ὁποίας ἡγήθηκε. Τὸν εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τὴν θέση αὐτῆς. Σὲ μεταγενέστερο ταξίδι μου μπόρεσα νὰ

φωτογραφίσω τὸν χῶρο. Μερικὲς ἀπὸ τὶς φωτογραφίες πλαισιώνουν τὸ παρὸν ἄρθρο.

Ποιμαντικὴ ἀξιοποίηση

“Ολα αὐτὰ μοῦ γένησαν σκέψεις ποὺ πιστεύω ὅτι μποροῦν νὰ ἔχουν εὔκολη ἐφαρμογὴ. Θὰ ἦταν καλὸ κατ’ ἀρχὴν νὰ ὑπῆρχε ἔνα μικρὸ φυλλάδιο μὲ ὥρες τελέσεως καποιας Ἀκολουθίας, στὸ ὅποιο θὰ ἀποτυπώνονταν καὶ οἱ ἀγιογραφίες σὰν μικρὸ ἐνθύμιο τοῦ περάσματος. Καλὸ θὰ ἦταν ἐπίσης τὸ φυλλάδιο αὐτὸν νὰ ὑπῆρχε σὲ περισσότερες γλῶσσες καθὼς καὶ μιὰ ἐξήγηση γι’ αὐτὴν τὴν παρουσία. Χρήσιμο ἀκόμα θὰ ἦταν νὰ διετίθετο κι ἔνας μικρὸς χῶρος ὅπου ἔνας ιερέας θὰ ὑποδεχόται ἐκείνους ποὺ θὰ ἥθελαν νὰ ἐκμυστηρευτοῦν κάτι ἢ νὰ ζητήσουν μιὰ συμβουλή. Ο ἀνθρωπος σὲ τέτοιες στιγμὲς παρὰ τὴν βιασύνη του, ἀν ἥξερε ὅτι

ὑπάρχει τέτοιος «τόπος», μπορεῖ νὰ τὸν ἐπισκεπτόταν καὶ νὰ ἔβρισκε «χῶρον ἐν τῷ καταλύματι». Σὲ κάθε περίπτωση τὸ

πολύπτυχο ποὺ θὰ ἀπεκόμιζε θὰ τοῦ ἄνοιγε καινούριες πτυχές στὴ ζωή του. Ο χῶρος αὐτὸς μπορεῖ καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι κατὰ πρῶτο λόγο καὶ χῶρος περισυλλογῆς καὶ ἀναπαύσεως πινεματικῆς γιὰ ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ ἀεροδρομίου καὶ τῶν πληρωμάτων τῶν ἀεροσκαφῶν.

Τίδον ἔνα ἐνδιαφέρον ποιμαντικὸ ἔργο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἀναλάβει ὁ οἰκεῖος Τεράρχης τῆς Ι. Μ. Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Διοίκηση τοῦ Ἀεροδρομίου, στὸ ὅποιο θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ συνδράμουν καὶ οἱ ὅμορες Μητροπόλεις σὲ μιὰ κοινὴ διαμητροπολιτικὴ προσπάθεια. Ἀνάλογες ἐνέργειες γίνονται καὶ σὲ ἄλλα διεθνῆ ἀεροδρόμια. Ἀλλωστε τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ ὁ ἀέρας, ... καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

Τὰ θυρανοίξια τοῦ χαριτωμένου αὐτοῦ ναΐσκου ποὺ ἔγιναν στὶς 3 Νοεμβρίου ἀπὸ τὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη ἔχουμε τὴν πεποίθηση ὅτι ἐγκαυνιάζουν μία «ιέα» περίοδο λειτουργίας τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος.

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμοῦ

Α πρῶτα ἑρωτήματα συλλειτουργῶν ἔφθασαν καὶ εὐχαριστῷ τοὺς ἐπιστολογράφους, καθὼς καὶ δύσους θὰ μποῦ στὸν κόπο νὰ ἀποστείλουν στὸ ἔξης. Προχωροῦμε ἀπ' εὐθείας σὲ ἕνα ἔξ αὐτῶν.

Σεβαστὲ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ π. Βασίλειε ἀποφάσισα νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν καλὴ ἀγωνία ποὺ ἔχετε περὶ τῶν Λειτουργικῶν -καὶ ὅχι μόνον- θεμάτων. Χρειάζόμαστε οἱ ἵερεις, κυρίως, πάντοτε νὰ ἐρευνοῦμε τὰ καλύτερα, καὶ νὰ μαθαίνουμε πρῶτα γιὰ τὸν ἔαυτο μας, γιὰ τὴν ποιμαντικὴ μας καὶ τὴν Λειτουργικὴ μας κατάρτιση. Καὶ νομίζω πῶς ἀν στὸ πρῶτο ὄσο γίνεται τὰ πᾶμε καλά, καὶ τὰ

Σεβαστέ μου πάτερ, σᾶς εὐχαριστοῦμε ποὺ τόσα χρόνια λειτουργεῖτε ἔτσι. Εἶναι γεγονός πῶς ἡ πλειονότητα τῶν λειτουργῶν μας δὲν σᾶς μιμεῖται (ἀκόμη), ἀλλὰ αὐτὸ κάθε ἄλλο παρὰ ἀπαισιοδοξίᾳ ἡ ἀμφιβολίες πρέπει νὰ μᾶς προκαλεῖ. Οἱ πατερικές μαρτυρίες βοοῦν γιὰ τὴν ἀπαγγελία τῶν εὐχῶν εἰς ἐπήκοον τῶν πιστῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς συμψαλμωδίας: εἶναι μάλιστα τόσο πολλὲς ὥστε δὲν θὰ τὶς ἀναφέρω καθόλου ἐδῶ λόγω ἐλλείψεως χώρου. Ἀπλῶς ἐνημερώνω τοὺς ἀναγνῶστες μας ὅτι σχετικὴ ἔρευνα παρατίθεται στὸ βιβλίο μου «Τὸ ξεχασμένο Μυστήριο: ἐκκλησιολογικές συνέπειες τοῦ Ἅγιου Χρίσματος» ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Γρηγόρη.

Ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι ζήτημα πλειοψηφίας. Ἀκόμη καὶ ἀν εἴχατε μείνει μόνος καὶ πάλι ἔπρεπε νὰ ἀναθαρεῖτε ἔχοντας συντροφιὰ τοὺς Πατέρες. Ἄλλὰ δὲν συμβαίνει αὐτό. Πολλοὶ κληρικοὶ πράττουν τὸ ἴδιο, μάλιστα δὲ -τὸ σημαντικότερο- αὐξάνονται ὅσο περινᾶ ὁ καιρός. Ἡ ἀπαγγελία τῶν εὐχῶν εἰς ἐπήκοον «ἔμεινε ζωντανή» σὲ δύσκολους καιρούς, ὅταν οἱ πάντες τὴν πολεμοῦσαν, ἀκόμη καὶ ἡ Σύνοδος. Δὲν θὰ ἀνακάμψει τώρα ποὺ καλλιεργήθηκε ἡ θεολογικὴ ἐπίγνωση καὶ ποὺ καλύπτεται πλέον καὶ ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐγκύκλιο τῆς 30ῆς Ιουνίου 2004;

Πολὺ ὄρθιὰ ἐπισημαίνετε ὅτι, ἀν ἡ Λατρεία μας λειτουργοῦσε ὑγιέστερα, καὶ ἡ ὅλη Ποιμαντικὴ μας θὰ παρουσίαζε καλύτερα ἀποτελέσματα. Εἶναι εὐλογός: ἡ ποιότητα τῆς Λατρείας εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ δώσει στὸν πιστὸ τὸ μήνυμα ὅτι ἀποτελεῖ μέλος ἐνὸς Σώματος καὶ συνεπῶς θὰ τοῦ καλλιεργήσει καὶ τὸ ἀνάλογο ὦθος (πάντοτε μὲ τὴν κατάλληλη ποιμαντικὴ καὶ κηρυκτικὴ ἐργασία παράλληλα). Μία ἐσφαλμένη Λατρεία, μία Λατρεία ποὺ προάγει τὴν ἀπομόνωση καὶ τὴν ἰδιώτευση, δὲν προάγει παρὰ μία προβληματικὴ ἐκκλησιολογία. Τὸ ἀποτέλεσμα τελικὰ εἶναι ὅτι διαστρεβλώνει τὴν πνευματικότητα καὶ ἀκυρώνει τὴν ἱεραποστολή.

Τὸ πρόβλημα τῶν δῆθεν παραδοσιακῶν ἀδελφῶν, οἱ ὄποιοι τόσο μὲ τὶς ἀπόψεις τους ὅσο καὶ μὲ τὴν στάση τους ἀκυρώνουν τὴν οὐσία καὶ τὴ δύναμη τῆς Παραδόσεως, εἶναι μεγάλο. Δὲν χρειάζεται νὰ διακρινόμαστε ἀπὸ πάθος, οὕτε ἀντιπαθοῦμε κανέναν, ἀφοῦ ἄλλωστε

Ἡ μοναξιὰ τῆς ἀλήθειας

ποιμαντικά μας θὰ διορθωθοῦν πρὸς τὸ καλύτερο καὶ ἡ Θ. Λειτουργία θὰ θρέψει καλύτερα καὶ σωστότερα μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς πιστούς μας. Λειτουργῶ δεκαέξῃ χρόνια τώρα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως τὸν διδάχθηκα. Δηλαδή, οἱ εὐχὲς στὴ θέση τους ἥσυχα καὶ χωρὶς νὰ ἀκούγεται ὁ φάλτης τὴν στιγμὴ αὐτή, νὰ γίνεται πιὸ δυνατά καὶ ἐμμελῶς ἡ ἐκφώνηση καὶ μετά νὰ ἀρχίζει ὁ φάλτης, τὸ κήρυγμα στὴ θέση του καὶ οἱ πιστοὶ νὰ διδαχθοῦν νὰ ὑποψάλλονται σὲ δὲ τὸ μποροῦν. Αὐτὰ μὲ προσοχὴ νὰ μὴν ἐξελιχθοῦμε σὲ θέατρο. Μερικοί, ἵστως καλοπροαιρετοί, ἄλλοι ὅχι, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀκράδαντη πεποίθηση καὶ τὴ σιγουριά τοῦ «παραδοσιακοῦ», μὲ κάνοντας τὸν τρόπο τους νὰ αἰσθάνομαι σὰν αἰρετικός. Πρέπει νὰ συνεχίσω νὰ λειτουργῶ ἔτσι; Καὶ ρωτῶ γιατὶ δὲν βλέπω νὰ γίνεται σχεδόν πουθενά αὐτό, παρ' ὅλες τὶς τόσες παρανέσεις γιὰ λειτουργικὴ ἀναγέννηση. Εἶναι λάθος, -έγω ποὺ δὲν ἔχω διάκονο-, τὴν ὥρα τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν δώρων, οἱ πιστοὶ νὰ λένε τὸ Ἀμήν; Πρὸς τὸ παρὸν αὐτὰ ἡθελα νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γι' ἀκόμη μιὰ φορά.

εῖμαστε βέβαιοι γιὰ τὰ καλοπροαύρετα κίνητρά τους. Αγωνιζόμαστε ὅμως παντὶ σθένει νὰ μὴν περάσει ἡ σύγχυση αὐτὴ ὡς Θεολογία τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ κατορθωτὸ ἀπαιτεῖται νὰ ἀποβάλουμε κάθε πνεῦμα φόβου, τὸ ὅποιο συχνὰ καλλιεργοῦν, καὶ μὲ θάρρος νὰ τοὺς ὑποδεικνύουμε ὅτι μὲ τέτοιες ἀντιλήψεις θέτουν ἔαυτοὺς ἐκτὸς Παραδόσεως! Άμαρτάνουμε ὅχι μόνο ὅταν πράττουμε κάτι ἀντίθετο μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅταν σιωποῦμε μπροστὰ στὸ ἐκκλησιολογικὰ ὄρθο ἀπὸ ἀπὸ δειλίᾳ ἢ ἰδιοτέλεια ἢ μὲ τὴ νοοτροπία «νὰ γίνω ἐγὼ ὁ κακός»; Οἱ ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις ἐπικρατοῦν ὅχι μόνο λόγῳ τῆς δυναμικότητος κάποιων ὀλίγων ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς σιωπῆς τῶν πολλῶν.

Ως πρὸς τὸ Ἀμήν, φυσικὰ καὶ δὲν ἀνήκει στὸν διάκονο. Εἶναι τοῦ λαοῦ, ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἀπαντήσεις πρὸς τὸν λειτουργό. Σὲ καιροὺς λειτουργικῆς παρακμῆς, ὅταν ἀποξένωσαν τοὺς χρισμένους μὲ Ἀγιο Πνεῦμα πιστοὺς ἀπὸ τὸν λατρευτικὸ λόγο, τὸ ἀνέθεσαν στὸν διάκονο, προφανῶς γιὰ νὰ παραμείνει μέσα στὸν κλῆρο! Τὸ ἀποκορύφωμα τῆς συγχύσεως τὸ βρίσκουμε στὴν πρακτικὴ τοῦ Ιερέα ποὺ λειτουργεῖ μόνος του, ὅπότε τὸ λέγει ὁ ἴδιος. Ὡς τῆς ἀ(γ)νοίας! Θὰ μπορούσαμε ποτὲ νὰ φαντασθοῦμε τὸν λειτουργὸ νὰ ἀπαντᾶ ὁ ἴδιος στὸν ἔαυτό του, π.χ. «Καὶ τῷ πνεύματί σου» ὅταν λέγει «Εἰρήνη πᾶσι»;

Κάποτε ὁ ἴστορικὸς ἀλλὰ καὶ ὁ πιστὸς τοῦ μέλλοντος θὰ διαβάξει πῶς λειτουργοῦσαν οἱ πρόγονοι του καὶ θὰ φρύττει ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ παραλογισμοῦ. Περισσότερο θὰ ἀπορεῖ γιατὶ δὲν τοὺς ἐνοχλοῦσε ὁ παραλογισμός. Βλέπετε, ἡ συνήθεια διαθέτει ἀνυπολόγιστη δύναμη.

Πρέπει κάποτε νὰ μᾶς ἀπασχολήσει καὶ τὸ φαινόμενο τῆς προσωποκεντρικότητος τὴν Ἐκκλησία μας. «Οπως ἀναφέρετε καὶ σεῖς, λειτουργοῦμε ὅπως μάθαμε. «Ἄν συνέβῃ νὰ τὸ μάθουμε σωστὰ ἐξ ἀρχῆς, ἔχει καλῶς. «Ἄν συνέβῃ νὰ τὸ μάθουμε λάθος, τότε οὕτε ἀγγελος ἐξ οὐρανοῦ δὲν μᾶς πείθει νὰ τὸ ἀλλάξουμε. «Ἄσ λένε οἱ Πατέρες· ἐμεῖς δὲν ἔχουμε σὲ αὐτοὺς τὴν

Τὰ ἔρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας
νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό,
Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ
thermosv@otenet.gr.

ἀναφορά μας ἀλλὰ στὸν πνευματικό μας ἢ στὸν ιερέα τῆς ἐνορίας μας! Ἀλλὰ μάτιας τὸ ἵδιο δὲν κάνουν καὶ οἱ πιστοί μας; Οἱ περισσότεροι προσπαθοῦν νὰ ζήσουν κάποια πνευματικὴ ζωὴ ἐπηρεασμένοι ἀπὸ κάποιον κληρικό. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουν διαβάσει καθόλου Ἀγία Γραφὴ καὶ Πατέρες· γι' αὐτὸς Εὐαγγέλιο εἶναι ὅτι ἀκουσαν ἀπὸ κάποιον στὴν Ἐκκλησία μας καὶ -έκτος ἐξαιρέσεων- δὲν μοῦ φαίνεται νὰ εῖμαστε ὠριμότεροι ἀπὸ τὸ πούμνιό μας.

Τὸ μέλλον ἀνήκει στὴν ἀπαγγελία τῶν εὐχῶν εἰς ἐπήκοον ὅπως καὶ στὴν συμφαλμωδία. «Ἄσ τὸ προωθήσουμε μὲ ἀγάπη, καλωσύνη καὶ ταπείνωση. «Ἄσ προσπαθήσουμε νὰ ἐμπνεύσουμε τοὺς ψάλτες μας ὥστε νὰ μᾶς συμπαρασταθοῦν. «Ἄσ προσέξουμε τὴν ἀρθρωσή μας καὶ τὸν ρυθμὸ ἀπαγγελίας: σοβαρώτατα ζητήματα ποὺ ἡ ἀμέλειά τους μπορεῖ νὰ ἀκυρώσει τὸ καλύτερο κίνητρο καὶ νὰ καταστρέψει τὴν λειτουργικὴ ἀτμόσφαιρα. «Ἄσ ἔξασκηθοῦμε ἐν ἀνάγκη κατ' οἶκον ὥστε νὰ μὴν κάνουμε λάθη διαβάζοντας τὶς εὐχές.

Ἡ ἀλήθεια ἔχει μοναξιὰ ἀλλὰ μόνο σὲ καιροὺς κρίσεως. «Οταν αὐτὸι ξεπεραστοῦν μὲ ἀγῶνα ἐπίμονο καὶ προσευχὴ θερμή, ἡ ἀλήθεια κατακτᾶται καὶ γενικεύεται, ὅπότε παύει ὁ κληρικὸς νὰ νοιώθει μόνος του. Προγεύεται τὴν χαρὰ τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ἀληθείᾳ, δηλαδὴ τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

Μὲ εὐχαρίστηση λαμβάνουμε συνεργασίες ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἐφημερίου», ποὺ ἀνταποκρίνονται στὴν πρόσκλησή του γιὰ ἐνεργὸ συμμετοχὴ στὴ διαμόρφωση τοῦ περιεχομένου του. Ο χῶρος δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀμεσητή δημοσίευση ὅσων λαμβάνουμε. Θὰ δημοσιεύονται ὅμως μὲ χρονικὴ σειρὰ παραλαβῆς τους. Παρακαλοῦμε θερμὰ τὰ κείμενα νὰ εἶναι δόσο τὸ δυνατὸν πιὸ σύντομα, ὥστε νὰ ὑπάρχει χῶρος γιὰ ὄλους. Συζήτηση γιὰ ἡθέματα ποὺ τίθενται, ἐπεξηγήσεις, ἀπαντήσεις, ἀντιθέσεις, καλόπιστη κριτική, προτάσεις διατυπωμένες κόσμια καὶ μὲ εἰλικρίνεια εἶναι ἐπιθυμητὲς καὶ θὰ συμβάλλουν στὸ ζωντάνεμα τοῦ περιοδικοῦ, στὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκδοσής του καὶ στὴν ἀνταπόκρισή του στὰ ἐνδιαφέροντα τῶν ἀναγνωστῶν του.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Προτεραιότητα ή Παιδεία

Σὲ πρόχειρη δημοσκόπηση μεταξὺ 5000 περίπου συμμετεχόντων, τὴν ὅποια πραγματοποίησε μέσω Διαδικτύου (INTEPNET) ἡ εἰδησεογραφική ίστοσελίδα in.gr στὶς ἀρχές Ιανουαρίου τρέχοντος ἔτους ἐψηφίσθη ὡς τὸ σημαντικότερο ζήτημα γιὰ τὴν κοινωνία μᾶς ἡ Παιδεία μὲ ποσοστὸ 18%. Ἀκολουθοῦσε ἡ ἀνεργία μὲ ποσοστὸ 17% καὶ στὴ συνέχεια ἀνεφέροντο μὲ χαμηλότερα ποσοστὰ πολλὰ ἄλλα οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα. Εἶναι δ̄ντως ἐντυπωσιακὸ ὅτι ἔχει γίνει συνείδηση σὲ σημαντικὴ μερίδα τῆς κοινωνίας μᾶς πῶς ἡ Παιδεία εἶναι τὸ θεμέλιο γιὰ κάθε πρόοδο καὶ προκοπὴ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Σὲ μία ἐποχή, κατὰ τὴν ὅποια ὅλο καὶ ἐντονώτερα γίνεται αἰσθητὴ ἡ κατάρρευση τῶν ἀξιῶν καὶ ἡ ἀναζήτηση προτύπων γιὰ ὅλους καὶ κυρίως γιὰ τοὺς νέους μᾶς, καθίσταται ἀκόμη πιὸ ἐπίκαιρη ἡ ἐλληνορθόδοξη Παιδεία. Μὲ σεβασμὸ σὲ ἀρχές καὶ ἀξίες ποὺ κράτησαν ὅρθιο τὸ Γένος μᾶς μέσα ἀπὸ δουλεῖες καὶ δυσκολίες, ἄλλα καὶ μὲ κατανόηση τῶν ἀλλαγῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς σύγχρονης ἐποχῆς πρέπει ὅλοι μᾶς νὰ βοηθήσουμε τὰ παιδιά μᾶς νὰ κρατηθοῦν γερά ἀπὸ τὶς ρίζες τῆς ἐλληνορθόδοξης Παιδείας. Ὁ μήνας Ιανουαρίου, κατὰ τὴν 30ή τοῦ ὅποίου τιμοῦμε τοὺς Τρεῖς Ιεράρχες, προσφέρεται γιὰ περισυλλογὴ καὶ σοβαρὴ σκέψη ἐπὶ τοῦ θέματος. Ποιά Παιδεία ἔχουν ἀνάγκη οἱ νέοι μᾶς ὥστε νὰ γνωρίζουν ὅχι μόνο τὰ δικαιώματά τους, ἀλλὰ καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τους ἔναντι τοῦ Θεοῦ, τῆς κοινωνίας, τοῦ συνανθρώπου, τῆς Πατρόδος, τῆς Ἀνθρωπότητος; Ποιά Παιδεία θὰ διαπλάσει χαρακτῆρα καὶ προσωπικότητα καὶ παραλλήλως θὰ βοηθήσει τοὺς νέους νὰ ἔχουν ἐφόδια γιὰ τὴν ἐπαγγελματική τους σταδιοδρομία; Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σχολεῖο καὶ τοὺς φιλότιμους ἐκπαιδευτικούς μᾶς, φορεῖς

παιδείας εἶναι καὶ ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ συμπεριφορὰ καὶ οἱ ὄμιλοις τῶν Ἱερέων, ἡ Ψαλτική, τὸ κατηχητικό, οἱ λατρευτικὲς συνάξεις, ἡ Ἅγια Γραφὴ καὶ οἱ βίοι τῶν Ἅγιων μᾶς, δλα αὐτὰ ἀποτελοῦν παιδευτικὲς μεθόδους γιὰ τὶς εὐαίσθητες ψυχὲς τῶν παιδιῶν. "Ἄσ τὰ ἀξιοποιήσουμε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο γιὰ νὰ ὀδηγήσουμε τοὺς νέους «ἐν νουθεσίᾳ καὶ παιδείᾳ Κυρίου».

Τὸ παρεξηγημένο Βυζάντιο

Ὑπάρχουν μερικὲς ἴστορικὲς καὶ πνευματικὲς ὁδίες ἀρρητκτα δεμένες μὲ τὴν πορεία καὶ τὴν ταυτότητα τοῦ Γένους μᾶς, τὶς ὁποῖες ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες τείνουμε νὰ ὑποτιμοῦμε, εἴτε ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τάσεις ξενομανίας εἴτε παρασυρόμενοι ἀπὸ ἰδεολογίες δῆθεν «μοντέρνες». Σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο ἐντάσσεται καὶ ἡ ὑποτίμηση, παρερμηνεία ἡ καὶ ἀπόρριψη τοῦ Βυζαντίου (τῆς Ρωμανίας, ὅπως θὰ ἔλεγαν οἱ Ἰδιοὶ οἱ Βυζαντινοί), ἀπὸ ὄρισμένους Νεοέλληνες. Εὐτυχῶς ὑπάρχουν μεγάλες ἐπιστημονικές μορφές ποὺ βάζουν τὰ πράγματα στὴν θέση τους. Μία τέοια μορφή, τὴν κ. Ἐλένη Γλύκατζη-Ἀρβελέρ, τίμησε στὶς 10 Ιανουαρίου τ.ἔ. ἡ Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἕλλαδος μὲ τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Κατὰ τὴν ἀντιφώνησή της ἡ τιμηθεῖσα Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Εὐρώπης καὶ διεθνοῦς φήμης βυζαντινολόγος τόνισε ὅτι Ἕλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς εἶναι ἔννοιες ἀλληλένδετες καὶ σὲ αὐτὲς βασίζεται ὁ πολιτισμὸς τῆς Εὐρώπης. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν παρουσίαση τοῦ ἔργου της ὁ καθηγητὴς Λίνος Μπενάκης μᾶς ἐνημέρωσε ὅτι στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερικὴ ὑπάρχει μία ἀναζωπύρηση τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸ Βυζάντιο καὶ γιὰ τὸν ἐλληνορθόδοξο πολιτισμὸ του καὶ ἰδρύονται πολλὲς ἔδρες βυζαντινῶν σπουδῶν στὰ Πανε-

πιστήμια. Πρέπει νὰ ύπογραμμίσουμε ὅτι ἡ κ. Ἀρβελέρ στὰ συγγράμματά της ἔχει ἀποδείξει τὴν συνέχεια καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας. Ἡ ἵδια γράφει ὅτι τὸ «Ἐλευθερίᾳ ἥ Θάνατος» τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 βγαίνει ἀπὸ τὰ ἤδια στήθη, ἀπὸ τὰ ὅποια βγῆκε τὸ «ἴτε παῖδες Ἑλλήνων» καὶ τὸ «τῇ Ψερμάχῳ Στρατηγῷ!». Πολύτιμες παρακαταθῆκες γιὰ δῶλους μας καὶ εἰδικὰ γιὰ τοὺς νέους μας, οἱ ὅποιοι θέλουν καὶ μποροῦν νὰ εἶναι Ὁρθόδοξοι Ἑλληνες καὶ σύγχρονοι Εὐρωπαῖοι.

Τὸ μέγα τῆς εὔσεβείας μυστήριον

Ἄπὸ τὴν γλαφυρὴ καὶ θεολογικὰ συγκροτημένη γραφίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Υμηττοῦ κ. Δανιὴλ προέρχονται τὰ κείμενα, τὰ ὅποια ἔχουν συγκεντρωθεῖ σὲ ἑνα καλαίσθητο βιβλίο ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ Μέγα τῆς Εὐσεβείας Μυστήριον». Τὰ κείμενα ἀναφέρονται κυρίως σὲ μεγάλες Δεσποτικές ἔορτές, ὅπως τὰ Χριστογέννα, καθὼς καὶ στὴν ἐκπλήρωση τῶν προφητειῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τὴν σελίδα 171 τοῦ βιβλίου παραθέτουμε ἔνα ἐνδιαφέρον σχόλιο γιὰ τὴν Υπαπαντὴ τοῦ Κυρίου, τὴν ὅποια ἔορτάζουμε στὶς 2 Φεβρουαρίου: «Μελετῶντας τὰ βιβλικὰ κείμενα διαπιστώνουμε ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιβάλλει τὸν σεβασμὸ καὶ προστατεύει τὶς πηγές τῆς ἀνθρώπινης ἁγῆς δίνοντας ἔτοι τὴν δυνατότητα στὸν ἀνθρωπὸ νὰ κατανοήσῃ πρῶτον ὅτι ἡ γονιμότητά του εἶναι ἐντολὴ καὶ εὐλογία Του καὶ δεύτερον ὅτι ἡ λειτουργία τῆς ἀναπαραγωγῆς βρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψί Του, ὡς ἔκφρασις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ δημιούργημά Του, τὸν ἀνθρωπὸ. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ θεολογικὰ πλαίσια μποροῦμε, νομίζω, νὰ ἐρμηνεύσουμε καὶ νὰ κατανοήσουμε τὸ ἔορταζόμενο γεγονός τῆς Υπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ στὸ ναό. Κι ἀκόμη, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία παρέλαβε καὶ διατήρησε αὐτὴ τὴν παράδοσι τόσο στὴν θεολογία τῆς ὅστο καὶ στὴ λειτουργικὴ πρᾶξι τῆς, νὰ καταλάβουμε γιατὶ καὶ ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀκολουθοῦμε μιὰ παράδοσι, ἡ ὅποια φαίνεται ἀκατανόητη στοὺς πολλούς, ποὺ δὲν μποροῦν ν' ἀντιληφθοῦν τὶς τεράστιες διαστάσεις τοῦ λεγομένου «σαραντισμοῦ».

Σύμφωνα μὲ αὐτὰ οἱ γονεῖς ποὺ ἀπέκτησαν ἄνθρωπο διὰ τοῦ Θεοῦ, ἔρχονται στὸ ναὸ γιὰ παρουσιάσουν τὸν νεογέννητο ἄνθρωπο, ποὺ εἶναι δῶρο Θεοῦ, νὰ Τὸν εὐλογήσουν καὶ νὰ Τὸν εὐχαριστήσουν γιὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ καρποῦ τῶν σπλάγχνων τους». Τὸ βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου εἶναι ἔκδοσις τῆς Ι. Μ. Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Υμηττοῦ μὲ χρονολογία 2005 καὶ τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως ἀνέλαβε μὲ ἐπιτυχία ἡ γυναικεία ἀδελφότης τῆς Ι. Μ. Ἀγ. Ιωάννου Προδρόμου Καρέα.

Ἡ ἔθνική μας μουσικὴ παράδοση

Πόσοι ἀπὸ τὸν σύγχρονος Ἑλληνες γνωρίζουμε ὅτι ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, ποὺ χρησιμοποιοῦμε στὴν Ὁρθόδοξη λατρευτικὴ ζωή, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαὶ Ἑλληνικὴ μουσικὴ καὶ ὅτι τὸ δημοτικὸ τραγούδι εἶναι ἀπὸ εὐθείας ἀπόγονος τῆς ἐλληνορθόδοξης ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς; Τὶς ἀποδείξεις καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ τεκμήρια τῆς ἀλήθειας αὐτῆς μᾶς προσφέρει ὁ Μουσικολόγος κ. Παναγιώτης Μαντζάνας μὲ τὸ βιβλίο του «Ἡ ἔθνική μας Μουσικὴ παράδοση» ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις ΤΗΝΟΣ (Ἀθῆναι 2005). Ὁ ἵδιος θέτει ως ὑπότιτλο τὸν χαρακτηρισμό «Ιστορικο-μουσικολογικὴ μελέτη» καὶ στὸν ἐπίλογό του ἀποκρυπταλλώνει τὴν ἔξης ἀποψή: «Μέσα ἀπὸ δῆλη αὐτὴ τὴν τεράστια σὲ δύκο καὶ ἀνεκπίμητη σὲ ἀξία ἔθνική μας μουσικὴ παράδοση, ποὺ στὸ διάβα τῶν αἰώνων πλούτισε τὶς πολιτισμικὲς ἀποθῆκες τῆς φυλῆς μας, φαινερώνεται ὁ πλούσιος συναυσθηματικὸς κόσμος καὶ ἡ ὁμορφιὰ τῆς ψυχῆς τῶν προγόνων μας. Ἀπὸ τὴν ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη τῶν πολύτιμων στοιχείων τοῦ ἀνεξάντλητου αὐτοῦ ἔθνικοῦ μας θησαυροῦ, τόσο οἱ ἔρευντές, ὅσο καὶ οἱ σημερινοὶ καὶ οἱ κατοπινοὶ Ἑλληνες, μποροῦμε νὰ βρίσκουμε τὶς ρίζες τῆς φυλῆς μας, ν' ἀνακαλύπτουμε στοιχεῖα τῆς ἔθνικῆς μας ταυτότητας καὶ ν' ἀντλοῦμε πολύτιμα συμπεράσματα καὶ διδάγματα. Χρήσιμα ἀσφαλῶς γιὰ τὴν χάραξη τῶν μελλοντικῶν μας ὁραματισμῶν, ως ἔνιαίου ἔθνους».

• Η γνωστή συνοικία Πατήσια όνομάστηκε έτσι άπό τήν άντιστοιχη τούρκικη λέξη που σημαίνει: τὰ κεκτημένα ἀγροκτήματα!

• "Όταν λέμε σε κάποιον «'Αιντίο» τού λέμε κυριολεκτικά σύμφωνα με τήν άντιστοιχη ίσπανική φράση ότι «θὰ τὰ ποῦμε στὸν ἄλλο κόσμο» δηλ. πρόκειται γιά... ἀποχωρισμό!

• Τὰ στοιχεῖα τοῦ πληκτρολογίου τῆς γραφομηχανῆς (ἔως σήμερα Η.Υ.) τοποθετήθηκαν μπερδεμένα άπό τὸν Christopher Latham τὸ 1868 γιὰ νὰ μπερδεύει τὶς γραμματεῖς καὶ νὰ μὴν μπλοκάρουν άπό τήν ταχύτητά τους τὶς μηχανές!

• Η βέρα φοριέται στὸ τέταρτο δάχτυλο-παράμεσο γιατὶ τὸν παράμεσο διασχίζουν φλέβες που συνδέονται μὲ τήν καρδιά!

• Τὸ 1630 ὁ Γάλλος Καρδινάλιος Richelieu διέταξε τὰ μαχαίρια τοῦ φαγητοῦ νὰ ἔχουν στρογγυλεμένες ἄκρες γιὰ νὰ πάψουν ἐπιτέλους οἱ καλεσμένοι του νὰ καθαρίζουν τὰ δόντια τους μὲ αὐτά!

• Η Peugeot ἀγόρασε ἀπὸ παλιὰ τὰ δικαιώματα ὥστε τὰ μοντέλα τῆς νὰ ἔχουν ὀνόματα τοὺς ἀριθμοὺς ἀπὸ τὸ 101-909 γιὰ νὰ καμουφλάρεται μὲ τὸ μηδὲν ἡ τρύπα τῆς μανιβέλας!

• Ο μικρότερος πόλεμος στὴν ίστορία ἦταν μεταξὺ Ζανζιβάρης καὶ Ἀγγλίας τὸ 1896. Η Ζανζιβάρη παραδόθηκε μετὰ ἀπὸ 38 λεπτά.

• Τὸ μεγαλύτερο θηλαστικὸ στὸν κόσμο, ἡ μπλέ φάλαινα, μόλις γεννηθεῖ, ζυγίζει 50 τόνους!

• Η καλντέρα στὴ Σαντορίνη εἶναι ἡ μεγαλύτερη στὸν κόσμο. Ἐχει 300 μέτρα ὑψος καὶ 11 χιλιόμετρα διάμετρο.

• Κάθε χρόνο, περισσότεροι ἀπὸ 2 ἑκατομμύρια ἀνθρωποι, στὴν πλειοψηφία τους παιδιά, πεθαίνουν ἀπὸ ἀσθένειες που προκαλοῦνται ἀπὸ τήν κακὴ ποιότητα τοῦ νεροῦ! Η κακὴ ὑγιεινὴ καὶ τὰ διαρροϊκὰ σύνδρομα δημοιγοῦν ἔνα ἐκρηκτικὸ σύνολο που ἔξακολουθεῖ νὰ πλήγτει τὸν πλανήτη.

• Περισσότεροι ἀπὸ 1 ἑκατομμύριο ἀνθρωποι χάνουν τὴ ζωή τους ἔξαιτίας τῆς ἑλονοσίας. Εκατομμύρια ἀκόμη ἀπὸ τήν ἡπατίτιδα Α. Καὶ σὲ ὅλες αὐτές τὶς ἀνθρώπινες ἀπώλειες, κοινὸς παρανομαστὴς εἶναι τὸ νερό.

• Σήμερα, 1,1 δισεκατομμύριο ἀνθρωποι δὲν ἔχουν πρόσβαση σὲ καθαροὺς ὑδάτινους πόρους καὶ 2,4 δισεκατομμύρια ἀνθρωποι στεροῦνται βασικῶν μέσων ὑγιεινῆς; Οἱ ἀνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦν ταυτόχρονα τὸ πιὸ φτωχὸ κομμάτι τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς καὶ ἐκεῖνο που κατὰ συνέπεια κουβαλᾶ στὶς πλάτες του τὶς περισσότερες ἀσθένειες.

• Τὰ μπαλάκια τοῦ γκόλφ ἔχουν ἀνωμαλίες διότι αὐξάνουν ὡς καὶ 4 φορὲς τήν ἀπόσταση που μποροῦν νὰ διανύσουν στὸν ἀέρα. Στὸ ξεκίνημα τοῦ ἀθλήματος χρησιμοποιοῦνται μπαλάκια μὲ λεῖες ἐπιφάνειες μέχρι που οἱ παιχτες ἀνακάλυψαν πὼς τὰ παλιὰ μπαλάκια μὲ ἀνωμαλίες στὴν ἐπιφάνεια τους διένυναν μεγαλύτερη ἀπόσταση. "Ολο τὸ μυστικὸ εἶναι στὴν ἀεροδυναμική, καθὼς οἱ ἀνωμαλίες αὐξάνουν τὸν στροβιλισμὸ στὸ στρῶμα τοῦ ἀέρα που βρίσκεται πολὺ κοντὰ στὴν ἐπιφάνεια τῆς μπάλας. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο αὐξάνεται ἡ πίεση τοῦ ἀέρα στὸ πίσω μέρος τῆς μπάλας βοηθώντας την νὰ ταξιδεύει περισσότερη ὥρα στὸν ἀέρα.

• "Οτι οἱ ἐφημερίδες κιτρινίζουν ἐπειδὴ στὸ ἔνδο, ἀπ' ὅπου παράγεται τὸ χαρτί, ὑπάρχει μιὰ οὐσία που λέγεται λιγνίνη. Διαφορετικὰ εἴδη χαρτιοῦ ἔχουν διαφορετικὴ ἀναλογία λιγνίνης καὶ τὸ χαρτὶ τῶν ἐφημερίδων ἔχει μεγαλύτερη ποσότητα. Φυσιολογικὰ ἡ λιγνίνη ἔχει σκούρα ἀπόχρωση ἀλλὰ ὅταν ἐκτίθεται στὸν ἀέρα ἡ στὸ φῶς τοῦ ἥλιου γίνεται κίτρινη. Μόλις ἔρθει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ δέγχυγόν της ἀτμόσφαιρας ἀρχίζει καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἀλλαγῆς. 'Ακόμη καὶ ὑστερα ἀπὸ ἐλάχιστες ὥρες στὸ φῶς καὶ τὸν ἀέρα μιὰ ἐφημερίδα θὰ ἀρχίσει νὰ κιτρινίζει.

• "Οτι κάποιος ζυγίζει περισσότερο τὸ βράδυ ἀπ' ὅτι τὸ πρωὶ γιατὶ ὑπάρχουν δύο λόγοι που τὸ σωματικό μας βάρος εἶναι μικρότερο τὸ πρωὶ. Πρῶτον, ὅταν κοιμόμαστε, δὲν λαμβάνουμε καμιὰ μορφὴ ἐνέργειας. Δὲν τρῶμε, δὲν πίνουμε, δὲν προσθέτουμε μὲ ἀλλα λόγια βάρος στὸ σῶμα μας. 'Αιτίθετα γιὰ νὰ συντηρηθεῖ ὁ ὄργανισμὸς ὅταν κοιμόμαστε, καταναλώνει ἐνέργεια διασπώντας ζάχαρη καὶ λίπος. Δεύτερον, πολὺ συχνὰ ἰδρώνουμε στὸν ὑπνο μας ἀπελευθερώνοντας ὑγρὰ γιὰ νὰ διατηρηθεῖ σταθερὴ ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματός μας.

Τοῦ Αρχιμ. κ. Δασκῆλη Σάπτικα, Γεν. Ιατροῦ

„Η Ζερέδη Θάλασσα“

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Οι έπιστολές άπηχούν άποκλειστικά άπόψεις των ύπογραφομένων)

 'Αγαπητή κ. Χατζηφώτη,
Μέ ίδιαίτερη χαρά, κάθε μήνα,
λαμβάνω τὸ ἔγκριτο περιοδικὸ τῆς
Ἐκκλησίας μας **ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ**, τοῦ ὁποίου τὴν
εὐθύνη τῆς συντάξεως ἔχετε.

Μὲ ἀφορμὴ τὴν εὐγενικὴν πρόσκλησή σας, γιὰ ἐνεργὸ συμμετοχὴν ὅλων, ἐπικοινωνῶ μαζὶ σας πρῶτον, γιὰ νὰ ἐκφράσω τὶς θερμὲς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸ Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, τῇ ἀνυστάκτῳ προνοιᾳ τοῦ ὁποίου ὁ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ἐκδίδεται, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ μεστὰ θεολογικὰ ἄρθρα τὰ ὁποῖα δημοσιεύειν καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ νὰ εὐχαριστήσω ἐκ μεσῆς καρδίας τοὺς λοιποὺς ἀρθρογράφους, Ἀγίους Ἐπισκόπους, κληρικοὺς καὶ λαϊκούς, τὸ περίσσευμα τῆς καρδίας τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνω. Δεύτερον γιὰ ν' ἀναφερθῶ σὲ κάτι τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην ἀποτελεῖ παραφωνία καὶ ὥβρη, στὴν ἀνωτέρω ὑπέροχη προσπάθεια. Ἐννοῶ βεβαίως τὰ ὑπὸ τὸν τίτλο: Σελίδες ποιμαντικῆς ἐπιγνώσεως, ἄρθρα τοῦ Πρωτ. κ. Βασ. Θερμοῦ.

Στὰ περισσότερα τεύχη τοῦ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ, εὔτελίζει τοὺς μάχιμους ἐφημερίους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Βέβαια σὲ καμμὰ περίπτωση δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ μᾶς ἐγκωμιάζειν ἢ νὰ μᾶς «λιβανίζει». Εἶναι ὅμως ἀπίστευτο αὐτὸ ποὺ συμβαίνει στὸ περιοδικό μας. Ὁ ἐφημέριος μέσα στὸν ΕΦΗΜΕΡΙΟ συνομπάρει καὶ ψέγει τοὺς συν-ἐφημερίους του. Σὲ ποιό ἄλλο ἐπίσημο φύλλο ἔχει θέση μιὰ τόσο ὑβριστική, ἀντιδεοντολογικὴ συμπεριφορά;

Γιὰ νὰ μὴν κάνω κατάχρηση τοῦ πολυτίμου χώρου σας, θ' ἀναφερθῶ πρὸς τὸ παρὸν μόνο στὸ τελευταῖο ἄρθρο, τεῦχος Νοεμβρίου 2005, μὲ τίτλο: Ἡ ἔξουσία τοῦ θορύβου.

Προκύπτουν κάποια σοβαρὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα εὐθὺς ἀμέσως σᾶς θέτω.

1. Ἀπὸ ποῦ ἀπορρέει ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν

μικροφώνων ταλαντίζει τὴν Ἐκκλησία μας; Ἐχει ἐπισκεφθεῖ ὁ ἀρθρογράφος ὅλες τὶς Ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἔχει πληροφορίες ὅτι τὸ πρόβλημα ὑπάρχει στοὺς περισσότερους ἐκ τῶν Ναῶν μας; Λόγοι ἐντιμότητος ἀπαιτοῦνται παράθεση στοιχείων πρὸς τεκμηρίωση τοῦ ἀρθρογράφου ὅτι, ἡ πλειοψηφία τῶν κληρικῶν καὶ τῶν ἱεροψαλτῶν μας εἶναι ἀνθρωποι ἀδιάκριτοι ἢ καὶ ἀναίσθητοι ἀφοῦ ἀνέχονται μιὰ τέτοια ἀπαράδεκτη χρονίζουσα κατάσταση.

Ἡ ταπεινὴ μου πάντως δεκαοκτάχρονη Ἱερατικὴ διακονία λέει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο μετὰ λόγου γνώσεως, ὅπως κατωτέρω θὰ δείξω.

2. Ποιοὶ τὸν ἔχουν ἔξοσιδοτήσει ἢ γιὰ λογαριασμὸ ποίων ὅμιλει ὅταν ἀνερυθρίαστα γράφει.... φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἐμᾶς προσπαθοῦμε μὲ τὴν ἱερωσύνη νὰ ἀναπληρώσουμε συναισθήματα μειονεξίας ποὺ μᾶς ταλαιπωροῦν γιὰ οἰκογενειακοὺς ἢ ἄλλους λόγους καὶ ἐπιβάλλομε ἐτσιθελικὰ τὴν ἀτομικότητά μας,...;

Θὰ κατανοοῦσα, καὶ θὰ ἐκτιμοῦσα, τὴν πιθανὴ προσωπικὴ διαπίστωσή του ὅτι: -Ἐγὼ προσπαθῶ μὲ τὴν ἱερωσύνη νὰ ἀναπληρώσω συναισθήματα μειονεξίας ποὺ μὲ ταλαιπωροῦν....καὶ: -Ἐπιβάλλω ἐτσιθελικὰ τὴν ἀτομικότητά μου, ἐνίστε καὶ τὴν ἀσημαντότητά μου.... ἀν καὶ αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρει κανέναν ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τὸν Πινευματικό του Πατέρα καὶ ἄρα δὲν ὑπάρχει λόγος δημοσίευσης.

3. Ἄδυνατῷ νὰ παρακολουθήσω τὰ περὶ ἐπιρροῆς τῶν κληρικῶν στὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία, μιὰ καὶ ἐπιρροὴ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀσκήσουν τὰ κόμματα καὶ οἱ συνδικαλιστικὲς ὅργανώσεις. «Γιμεῖς δὲ οὐχ οὕτως». Οἱ κληρικοί, ὡς γνωστόν, διακονοῦν νυχθημερὸν τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου τους, ὁ Ὁποῖος εὐλογεῖ τὶς ὅποιες προσπάθειες καὶ τοὺς ἀνταμείβει πλούσια.

Ἐχω τὴν ἰδιαίτερη τιμὴν καὶ χαρὰ νὰ ἔχω ταξιδεύσει τὰ τελευταῖα χρόνια πολλὲς φορές στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἔξωτερικὸ μὲ διάφορες ἀφορμὲς (νεανικὰ συνέδρια, σεμινάρια, φεστι-

βάλς, γενικές συνελεύσεις ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ, ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ κ.ά.). Ἐχω λοιπὸν συναντήσει λαμπροὺς ἀγωνιστὲς κλητηρικοὺς καὶ λαϊκοὺς μὲ ζῆλο, ἀγάπη καὶ ἀνιδιοτέλεια, οἱ ὅποῖοι δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τὶς ἀνωτέρω ἀπαραδεκτὲς καὶ προσβλητικὲς ἐκφράσεις τοῦ ἀρθρογράφου. Ζωντανὸ καθημερινὸ παράδειγμα ἀγάπης καὶ αὐτοθυσίας ἀποτελεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἱερομονάχου-ἰατροῦ συνεφημερίου μου.

Πιστεύετε σεῖς προσωπικὰ ὅτι οἱ δεκάδες τῶν νέων ἀνθρώπων, τοὺς ὅποιους ὁ Ἰδιος ὁ Μακαριώτατος χειροτόνησε τὰ τελευταῖα χρόνια, κατατρύχονται ἀπὸ συμπλέγματα μειονεξίας, ἑτιθελικῆς ἐπιβολῆς τῆς ἀτομικότητός τους, ὡς ὅτι διοισθαίνουν πρὸς ὀλοκληρωτικὲς μεθόδους; Τυχὸν ἔνσταση τοῦ ἀρθρογράφου, ὅτι δὲν ἔνυοῦσε ἀκριβῶς αὐτὸν καὶ τὰ παρόμοια, εἶναι ἀστεία, γι' αὐτὸν θὰ παραμείνει ἀσχολίαστη ὡς ἀνάξια λόγου καὶ προσοχῆς.

Πολλὲς φορὲς μοῦ δόθηκε ἐπίστης ἡ εὐκαιρία, νὰ παρουσιάσω τὸν λόγο τοῦ Κυρίου μας, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ταξιδίων μου στὸ ἔξωτερικό, σὲ ἀνθρώπους κάθε φυλῆς, θρησκείας καὶ γλώσσας. Πιστέψτε με, μόνο εὐχάριστες ἀναμνήσεις ἔχω ἀπὸ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ἡ ὅποια συνήθως ἐξεφράζετο μὲ μιὰ θερμὴ χειραψία καὶ εὐχάριστία στὸ τέλος τῆς μικρῆς ἥ μεγαλύτερης ἐπικοινωνίας μας. Οὐδέποτε ἐτέθη θέμα ἐπιβολῆς ἥ προσωπικῆς προβολῆς.

Ὑστερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, τίθεται ἔνα σοβαρότατο θέμα λογικῆς καὶ ἡθικῆς τάξεως: Πῶς μπορῶ νὰ παραμένω συνδρομητὴς σ' ἔνα κατὰ τὰ ἄλλα ἀψογο περιοδικό, τὸ ὅποιο ὅμως συστηματικὰ σὲ κάποιες σελίδες ἐπὶ σειρὰ τευχῶν μὲ ὑβρίζει, δίνει ὅπλα στοὺς ἔχθροὺς τῆς Ἑκκλησίας μας γιὰ νὰ πολυβολοῦν τὸ ποιμαντικὸ ἐφημεριακὸ ἔργο; Ἐπιβάλλεται λοιπὸν σύντομα, γιὰ εὐνόητους λόγους αὐτοσεβασμοῦ, νὰ διακόψω τὴν συνδρομή μουν, γεγονὸς τὸ ὅποιο θὰ μὲ λυπήσει ἀφάνταστα. "Ομως καὶ σεῖς τὸ Ἰδιο δὲν θὰ κάνατε στὴ θέση μου;

'Ο π. Βασίλειος, ὑπ' ὄψη τοῦ ὅποίου τέθηκαν οἱ ἐπιστολές, θὰ ἀπαντήσει στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

Τέλος παρακαλῶ δεχθεῖτε τὶς ἐγκάρδιες εὐχές μου, γιὰ εὐλογημένο Νέον Ἔτος μὲ Υγεία, καλὴ δύναμη στὸ ἔργο σας, προκοπὴ βίου καὶ πίστεως καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυση.

Πρωτοπρεσβύτερος π. Χαράλαμπος Θεοδώσης

Θεολόγος-Οἰκονομολόγος

Προϊστάμενος Ι. Ν. Αγ. Νεκταρίου ΚΗΦΗΣΙΑΣ

΄Αγαπητὴ κ. Διευθύντρια,

καλὴ χρονιά

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ διαβάζω κάθε μήνα τὸ περιοδικὸ ποὺ μοῦ ἀποστέλλεται, σᾶς συγχαίρω γιὰ τὸ περιεχόμενο καὶ χαίρομαι ποὺ ὁ σεπτὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προνοεῖ καὶ γιὰ αὐτὴ τὴν προσπάθεια, πρὸς οἰκοδομὴ κλήρου καὶ λαοῦ.

Ἡ δὲ χαρὰ μου καὶ ἀνακούφιση εἶναι μεγάλη, διότι μόλις ἔλαβα τὸ νέο τεῦχος σας καὶ διαπίστωσα ὅτι δὲν περιλαμβάνει πλέον ἐπικριτικὰ ἄρθρα καὶ πικρόχολα σχόλια γιὰ ἵερεῖς, τοῦ π. Βασιλείου Θερμοῦ, ὁ ὅποιος μὴ μπορώντας φαίνεται νὰ ἀντέξει τὴν εὐθύνη τῆς παραδοσιακῆς ἱερωσύνης ποὺ ἡ Ἑκκλησία τοῦ ἐμπιστεύθηκε, ἀγωνιῶδως ὑβρίζει ὀλους ἐμᾶς τοὺς κλητηρικούς, γιὰ δῆθεν μὴ συναίσθηση τῶν Λειτουργιῶν ποὺ τελοῦμε μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ κατὰ τόπους Μητροπολίτου καὶ τὴν συμπροσευχὴν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀοράτων συμπροσευχομένων ἀγίων μας.

΄Αντιλαμβάνομαι ὅτι οἱ ἀδυναμίες του ἵσως τὸν ἐμποδίζουν νὰ καταλάβει ὅτι τὸ Πανάγιο Πνεῦμα ποὺ σὲ κάθε λειτουργία παρευρίσκεται, ἀναπληρώνει τὶς ἐλλείψεις τοῦ λειτουργοῦντος, ὁ ὅποιος μὲ τὴν συχνὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸν πινευματικό του, ξεκαθαρίζει τὴν ὁρὴ στάση του ἀπέναντι στὰ μυστήρια.

Διερωτῶμαι ὅμως, πῶς ὅλοι οἱ σπουδαῖοι ἀρθρογράφοι σας, ἐπίσκοποι, ἵερεῖς καὶ λαϊκοὶ δὲν δυσανασχετοῦν μὲ τὰ γραφόμενα τοῦ ἵερεως. Θὰ ἔθελα πολὺ νὰ διαβάσω τὴν γνώμη τους.

Μὲ τὴν εἰλικρινή μου εὐχὴν, γιὰ ὅλο καὶ περισσότερη ἐπιτυχία στό, κατὰ τὰ ἄλλα, σπουδαῖο περιοδικό σας, σᾶς εὐχομαι Καλὴ καὶ Εὐλογημένη Χρονιά.

Τιερεὺς Χρῆστος Κατσούλης

Προϊστ. Ι. Ν. Παναγίας Βλαχερνῶν Άμαρουσίου

Καθηγητὴς Ἀγγλικῶν -Μουσικὸς

Διπλωματοῦχος multimedia ἐφαρμογῶν

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.)**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

'Αθήνα 26.1.2006

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τὸ Ταμεῖο Προνοίας Ὄρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος ἀνακοινώνει πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς Ἐφημερίους καὶ λαϊκοὺς ἀσφαλισμένους του, τὰ παρακάτω, ποὺ ἀφοροῦν στὴν χορήγηση τῶν ἐφάπαξ γιὰ τὰ ὅποια ἀδικαιολόγητος ἀνησυχία ἀπὸ ὄρισμένους διατυπώνεται.

Μέχρι καὶ τὸ 2003 τὸ Ταμεῖο χορηγοῦσε τακτικὰ ἐφάπαξ μόνο σὲ 250-350 συνταξιοδοτούμενους ἐτησίως.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2004, μὲ αἰφνιδιαστικὴ νομοθετικὴ ρύθμιση (Ν.3232/2004) θεσπισθῆκε νέο ὄριο ἡλικίας γιὰ τὴν παροχὴ τοῦ ἐφάπαξ βοηθήματος (65 ἔτη καὶ τουλάχιστον 15ετῆς ὑπηρεσία) ἀπὸ τὸ Ταμεῖο μας, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ ΤΠΟΕΚΕ καὶ χωρὶς νὰ προηγηθεῖ ἐστω μία στοιχειώδης μελέτη, ὥστε νὰ μὴν διαταραχθοῦν οἱ σχέσεις εἰσφορῶν-παροχῶν τοῦ Ταμείου μας.

Ἄποτέλεσμα αὐτῆς τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως ἦταν νὰ ὑποβληθοῦν στὸ Ταμεῖο ἀπὸ τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2004 μέχρι τὸ τέλος τοῦ ἵδιου ἔτους, 630 αἰτήσεις πλέον τῶν κατ' ἔτος παρεχομένων στοὺς συνταξιοδοτούμενους ἐφάπαξ, δηλαδὴ συνολικὰ 1000 αἰτήσεις, ἐνῶ σὲ ὀλόκληρο τὸ ἔτος 2005 οἱ αἰτήσεις εἶναι συνολικὰ 557 (298 συντ/χων καὶ 259 μὲ τὸ Ν. 3232/2004).

Ἄπὸ τὸν Μάιο τοῦ 2005 ποὺ τοποθετήθηκε νέος Γενικὸς Διευθυντὴς μέχρι τὸ τέλος τοῦ 2005 ἐδόθησαν 437 ἐφάπαξ μὲ προτεραιότητα πάντοτε στοὺς συνταξιούχους.

Σημειώνεται ὅτι μέχρι τώρα ἔχουν λάβει ἐφάπαξ οἱ συνταξιοῦχοι ποὺ ὑπέβαλαν αἰτήσεις μέχρι καὶ τὸν Ὁκτώβριο τοῦ 2005.

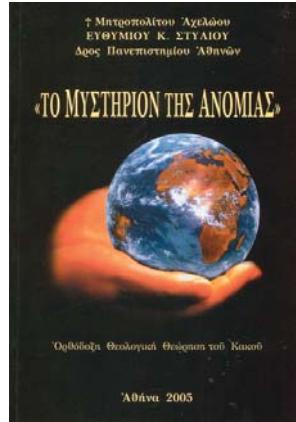
Μετὰ τὰ παραπάνω γίνεται ἀντιληπτὸ καὶ κατανοητὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ὑπαιτιότητα καὶ εὐθύνη στὴν καθυστέρηση χορήγησης τῶν ἐφάπαξ στὸ Ταμεῖο (λόγῳ ἔλλειψης προσωπικοῦ κ.λπ.) καὶ πολὺ περισσότερο στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ ηναὶ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. Καὶ τὰ μέλη του, ἀλλὰ πιστεύουμε ὅτι τὸ ὕδιο θὰ συνέβαινε ἐὰν γινόταν μία παρόμοια αἰφνιδιαστικὴ νομοθετικὴ ρύθμιση αὐτοῦ τοῦ εἴδους σὲ ὄποιοδήποτε Ταμεῖο.

Ἐπίσης ἀνακοινώνουμε στοὺς ἀσφαλισμένους μας ὅτι ἡ ροὴ χορηγήσεως τῶν ἐφάπαξ θὰ ὀμαλοποιηθεῖ σὲ εὐλογο χρονικὸ διάστημα, δεδομένου ὅτι οἱ αἰτήσεις μὲ βάση τὸν Ν. 3232/2004 ποὺ ἔφεραν τὴν διατάραξη μειώνονται κατακόρυφα ὥπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὶς αἰτήσεις ποὺ γιὰ τὸ ἔτος 2005 εἶναι μόνον 259.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΙΔΗΣ**

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

«ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ»

Όρθοδοξη Θεολογική Θεώρηση του Κακού

Σεβ. Μητροπολίτου
Αχελώου
κ. Εύθυμιου
Αθήνα 2005

Ο Σέβ. Αχελώου κ. Εύθυμιος, ώς καλός πνευματικός ποιμένας, φροντίζει χρόνια τώρα –με λόγο σαφή, άπλο, γλαφυρό και είλικρινή, δηλαδή χωρίς περιστροφές, άπο καρδιάς και με βιωματική έμπειρια– σε κάθε του οώμιλια, συνεργασία σε διάφορα ξεντυπα, όπως καὶ ὁ «Ἐφημέριος», άλλα καὶ στὴ μακρὰ σειρὰ τῶν βιβλίων του νὰ δίδει ἀπαντήσεις σὲ ἔρωτήματα ποὺ ή καθημερινότητα δημιουργεῖ ἀπασχολώντας τοὺς ἀνθρώπους

σὲ σχέση μὲ τὴν πίστη. Στὸ νέο του πόνημα καταπιάνεται μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ κακοῦ καὶ τὴ σχέση του μὲ τὸν Θεό. Ξεκαθαρίζοντας τὸ θέμα τῆς προέλευσης τοῦ κακοῦ, τῶν συνεπειῶν τῆς λαθεμένης ἐπιλογῆς τῶν ἐλλόγων πλασμάτων καὶ τῆς ἀποκοπῆς τους ἀπὸ τὸν Θεό, ἀναλύει στὴ συνέχεια τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κακοῦ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸν Ἰησοῦ συνοπτικὰ ἀλλὰ καὶ πολὺ κατανοητὰ καὶ κατόπιν ἀναφέρεται στὸ τρίτο μέρος τοῦ βιβλίου στὸ κακὸ στὸν σύγχρονο κόσμο, στὶς μορφές καὶ τὰ μέσα διάδοσής του, ἀφοῦ κάνει λόγο γιὰ τὰ ἀθεϊστικὰ κοινωνικοπολιτικὰ συστήματα. Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον τμῆμα τοῦ βιβλίου εἶναι τὸ τέταρτο μέρος, ὅπου δίδονται ἀπαντήσεις γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κακοῦ, πράγμα ζέον σὲ μία ἐποχὴ ποὺ οἱ ἀνθρώποι, παρασυρμένοι ἀπὸ τὴν «εὐκολία» μὲ τὴν ὁποίᾳ ἀντιμετωπίζονται τὰ διάφορα ἥθικὰ καὶ πνευματικὰ προβλήματα, παραπαίουν ψυχικά. Εἶναι ἡ ποιμαντικὴ θεώρηση τοῦ προβλήματος, ποὺ ἀποτελεῖ πολύτιμο βοήθημα, ύπευθυνο ἐγκόλπιο γιὰ τὸν κάθε ἀνθρώπο, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο γιὰ ὅσους ἔχουν εὐθύνη κατηχητικοῦ, κηρυκτικοῦ, πνευματικοῦ ἔργου στὸ χῶρο τῆς Ἑκκλησίας, ὥστε οἱ ἀπαντήσεις σὲ παρουσιαζόμενες ἀπορίες καὶ ἀντιθέσεις νὰ εἶναι καίριες καὶ σωστέες. Υπεύθυνο ἔργο ἀπὸ ἀνύστακτο πνευματικὸ ταγό.

I. M. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

ΑΙΣΚΟ

παρουσίαση

«ΥΜΝΟΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΣ ΕΠΟΝΟΜΑ- ΖΟΜΕΝΗΣ ΤΡΙΧΕΡΟΥΣΗΣ

Ψάλλει χορὸς ψαλτῶν
Χοράρχης Κωνσταντῖνος Ἀγγελίδης
Τερά Μονὴ Χιλανδαρίου, Ἀγιον ὄρος
Στὸ Ἀγ. ὄρος μᾶς ταξιδεύει ὁ διπλὸς ψηφιακὸς δίσκος μὲ ὑμνους τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσης.
Ἡ ὄνομασία αὐτὴ ὀφείλεται στὸ τρίτο, ἀσημένιο

χέρι, ποὺ προβάλλει ἀπὸ τὸ χρυσοποίικιτο μαφόρι, στὸ «πουκάμισο» τῆς εἰκόνας, λίγο πιό κάτω ἀπὸ τὸ δεξὶ χέρι χέρι τῆς Παναγίας. Η θεομητοικὴ αὐτὴ εἰκόνα βρίσκεται αἰῶνες τώρα στὴν Ι. Μ. Χιλανδαρίου. Υμνοὶ ἀπὸ τὴν Ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσης, ποὺ συνέταξε ὁ ἀούδιμος Υμνογράφος τῆς Μτχ Ἑκκλησίας μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιανναίτης, ψάλλονται ἀπὸ βυζαντινὸ χορὸ μὲ χοράρχη τὸν Πρωτοψάλτη Κων. Ἀγγελίδη. Τὸ Ἀπολυτικό καὶ τὸ Μεγαλυνάριο τῆς ἑορτῆς ψάλλει ὁ Γέροντας Δανιήλ τῆς ἀδελφότητας τῶν Δανιηλαίων. Ψάλλονται ἐπίσης ἔνα στιχηρὸ προσόμοιο κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, ἔνα ἰδιόμελο «μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὴν Λιτήν», τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ «ώς ψάλλονται ἐν Ἀγίῳ Ὁρει» καὶ τὸ κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι...», μία μεγαλόπρεπη σύνθεση τοῦ Ἱερέως Μπαλασίου (β' μισὸ 17ου αἰ.).

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Τοῦ Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη, Πρωτοσυγκέλλου Ι. Μ. Ξάνθης

Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ, γιὰ τὴν ὁποίᾳ μᾶς κάνει λόγο ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, περιέχει μέσα στὴν ἀπλότητά της σημαντικὰ μηνύματα γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς μας καὶ τὴ σωτηρία μας.

Κατὰ τὴν εὐαγγελικὴ διήγηση, δύο παιδιὰ εἶχαν τὸν ἴδιο πατέρα, ποὺ ἦταν στοργικὸς καὶ μὲ τὰ δύο. Κάποια στιγμὴ τὰ παιδιά του τὸν ἀμφισβητοῦν καὶ τοῦ ἀσκοῦν κριτικὴν. Ο μεγάλος γιὸς τὸν κατηγορεῖ ὅτι τὸν κρατοῦσε μακριά του, καὶ ὁ μικρότερος ζητᾷ τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὴν περιουσία καὶ ἀπομακρύνεται. Παίρνει μαζὶ του μιὰ περιουσία λεψή, ἡ ὁποία, ὅπως ὑποστηρίζουν σύγχρονοι θεολόγοι, εἶναι ξεκομμένη ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς ζωῆς καὶ γι' αὐτὸ καὶ γρήγορα τὴν χάνει. Ἀργότερα, ὅταν εἶχε χάσει πλέον ὅλη του τὴν περιουσία, ἡ οἰκογενειακὴ του ἀγωγὴ τὸν βοήθησε νὰ συνειδητοποιήσει τὸ λάθος του καὶ νὰ γυρίσει πίσω στὴν πατρικὴ ἔστια. Ἐπρεπε, ὅπως λέγει καὶ ἔνας σύγχρονος ἀγιορείτης, νὰ χάσει τὰ περὶ τὴν οὐσίαν του γιὰ νὰ βρεῖ τὴν οὐσία του. Ἐπρεπε νὰ ἀγγίξει τὴν φθορὰ καὶ τὸ θάνατο γιὰ νὰ καταλάβει τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Ἐπέστρεψε καὶ ἔζησε καὶ σώθηκε, βρήκε τὴ σωτηρία του.

Οι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας εἶδαν στὸ πρόσωπο τοῦ Πατέρα τῆς παραβολῆς νὰ δηλωνεται ὁ Θεὸς καὶ στὸ πρόσωπο τοῦ ἀσώτου οὐσίαν τὸν ἀμαρτωλό, ὁ ὁποῖος, ὅταν μετανοήσει, μπορεῖ νὰ σωθεῖ. Ἀντίθετα, ὁ μεγάλος ἀδελφός, ποὺ δὲν ζήτησε τίποτε, δὲν ἀσώτευσε καὶ βρισκόταν κοντὰ στὸν Πατέρα, ἀποξενώθηκε, γιατὶ δὲν φρόντισε νὰ γνωρίσει τὸν Πατέρα του. Ξέχασε τὸν ἀσωτὸ ἀδελφὸ του καὶ ἀπαιτοῦσε τὸ ἴδιο νὰ πράξει καὶ ὁ Πατέρας του. Ὁ ἀσωτὸς ἀδελφὸς ἔφυγε καὶ στὸ τέλος ἐκτίμησε τὴν πατρικὴ του ἔστια, ὁ μεγάλος ἀδελφὸς ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ χαρεῖ τὸν πατρικὸ παράδεισο. Γιὰ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὁ Θεὸς εἶναι κατὰ χάριν πατέρας μας, καὶ ἔχει ἐτομάσει γιὰ τὰ τέκνα του μὲ τὴν Θεία Οἰκουνομία τὴν αἰώνια ζωὴ ποὺ οἱ προπάτορές μας ἀπαρνήθηκαν.

Ἐχει ἀνοίξει τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν καὶ μὲ τὶς ταπεινώσεις, τὴν σταυρικὴ θυσία καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μᾶς φανερώνει τὴν ὄδο τῆς σωτηρίας. Ἡ μίμηση τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ δῶρο τῆς μετανοίας εἶναι τὰ ἵκανα ἐφόδια γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς Πατέρας μὲ ἀγάπη καὶ ἐλευθερία δέχεται τὰ τέκνα Του, ἀποδέχεται τὶς ἐπιλογές τους. Δέχεται τὸ μετανοημένο γιό Του, καὶ τοῦ ἐτοιμάζει μεγάλη ὑποδοχή. Χωρὶς τὴ μετάνοια εἶναι ἀδύνατο νὰ εἰσέλθει ὁ ἀνθρωπός, στὸ μεγάλο πανηγύρι, στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν προσεκτικὰ καὶ ἔχουν πλησιάσει κοντὰ στὸ Θεό, ἐκεῖνοι ποὺ ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ, ὅλοι οἱ ἀνθρωποί χρεάζεται νὰ μετανοήσουν, ἀφοῦ κανεὶς δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. Μὲ τὴν ἀληθινὴ μετάνοια ἀποκτᾶται ἡ ταπείνωση καὶ ἐμφυτεύεται στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ὁ πόθος γιὰ τὴν ἐπιστροφὴ στὴν πατρικὴ ἀγάπη καὶ στὴ σωτηρία.

Μὲ τρόπο ἀπὸ τὸ Χριστὸς μὲ τὴν παραβολὴ αὐτὴ μᾶς ὑπενθυμίζει, πόσες φορές μέσα στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ δὲν βρεθήκαμε στὴν κατάσταση τοῦ ἀσώτου οὐσία, δὲν βιώσαμε ὑπαρξιακὰ τὸ μηδὲν ὅπως αὐτός, πόσες φορές δὲν βρεθήκαμε στὴν πτωση τοῦ θανάτου. Ὁμως ὁ Χριστὸς μὲ τὴν Σταυρικὴ Του θυσία καὶ τὴν Ἀνάστασή Του ἀποτελεῖ τὴν διέξοδο στὰ ἀδιέξοδα τῆς ζωῆς, δείχνει ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶναι ἔνας διαρκῆς ἀγώνας γιὰ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ καὶ στὴν ἀνάσταση. Χωρὶς τὸ δικό μας ἀγώνα κατὰ τῆς φθορᾶς καὶ τὴ δική μας ὑπαρξιακὴ ἀλλαγή, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πατρικὴ Του ἀγάπη δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσει σωστικά.

Τὸ μήνυμα τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου συμπυκνώνεται στὴ φράση ὅτι ὅλοι μποροῦμε νὰ βροῦμε τὴ σωτηρία μας. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε ἀσωτοί, νὰ ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστό, ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μᾶς ἀπομένει εἶναι ἡ ἐπιστροφὴ καὶ ἡ μετάνοια.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Τερών Μητροπόλεων

Ο Σέβ. Χίου κ. Διονύσιος μέ τὰ παιδιά τοῦ Κατηχητικοῦ σχολείου τῆς Ένορίας Ι. Ν. Ἀγ. Εὐστρατίου Θυμιανῶν κατά τὴν πανήγυρη τοῦ ναοῦ (13.12. 05).

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὸ Συνέδριο Νεολαίας τῆς Ι. Μ. Φθιώτιδος μέ θέμα «Ἐκκλησία καὶ Παραθρητικεῖς» (17. 12. 05).

Συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σέβ. Νικαίας κ. Ἀλέξιο ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὰ Σωφρονιστικά Καταστήματα τοῦ Κορυδαλλοῦ. Στὴ φωτογραφία μὲ τὶς κρατούμενες τῶν γυναικείων φυλακῶν (21. 12 05).

Τὴν Ι. Μ. Λουκοῦς στὸ Ἀστρος Κυνουρίας ἐπισκέφθηκε ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σέβ. Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρο (21. 12 05).

Ο Σέβ. Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος κατά τὴν ἔορταστική ἑκδήλωση χάριν τῶν φοιτητῶν τῆς περιοχῆς Ήρακλείας (30. 12. 05).

Ο Σέβ. Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας ἐπισκέφθηκε τὴν Ἑλληνικὴ Δύναμη Κοσσόβου (12.1. 2006)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
'Ιω. Γενναδίου 14 115-21 Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
Τιμ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.Θ
Αριθμός Αδειας 4036

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355